

Arkhaia Anatolika
Anadolu Arkeolojisi Araştırmaları Dergisi
The Journal of Anatolian Archaeological Studies
Volume 5 (2022)

**Andriake Limanı'nda Bulunan Geç Roma C Kırmızı Astarlı
Seramikleri**

Late Roman C Red Slip Wares found in the Andriake Port

Cüneyt ÖZ

 <https://orcid.org/0000-0003-4229-1398>

Geliř Tarihi: 23.05.2022 | Kabul Tarihi: 07.10.2022 | Online Yayın Tarihi: 31.10.2022

Makale Künyesi: Öz, C. (2022). Andriake Limanı'nda Bulunan Geç Roma C Kırmızı Astarlı Seramikleri. *Arkhaia Anatolika*, 5, 305-331. <https://doi.org/10.32949/Arkhaia.2022.53>

Arkhaia Anatolika, Anadolu Arkeolojisi Araştırmaları Dergisi "Açık Eriřimli" (Open Access) bir dergidir. Kullanıcılar, dergide yayınlanan makalelerin tamamını tam metin olarak okuyabilir, indirebilir, makalelerin çıktısını alabilir ve kaynak göstermek suretiyle bilimsel çalışmalarında bu makalelerden faydalanabilir. Bunun için yayıncıdan ve yazar(lar)dan izin almasına gerek yoktur.

Dergide yayınlanan makalelerin bilimsel ve hukuki sorumluluğu tamamen yazar(lar)ına aittir.

Arkhaia Anatolika, The Journal of Anatolian Archaeological Studies follows Open Access as a publishing model. This model provides immediate, worldwide, barrier-free access to the full text of research articles without requiring a subscription to the articles published in this journal. Published material is freely available to all interested online readers.

The scientific and legal propriety of the articles published in the journal belongs exclusively to the author(s).

Arkhaia Anatolika

ISSN: 2651-4664

arkhaiaanatolika.org
Arkhaia Anatolika 5 (2022) 305-331
DOI: 10.32949/Arkhaia.2022.53

Araştırma Makalesi / Research Article

Andriake Limanı'nda Bulunan Geç Roma C Kırmızı Astarlı Seramikleri *Late Roman C Red Slip Wares found in the Andriake Port*

Cüneyt ÖZ*

Öz

Myra'nın liman yerleşimi Andriake, kentin güneybatısında, Andriakos Çayı'nın denize döküldüğü yerde (Çayağzı) kurulmuştur. Günümüzde ise Antalya ilinin Demre ilçesi sınırlarındadır. Limanda, 2009 yılında başlayan kazı çalışmalarında çok sayıda buluntuyla karşılaşmıştır. Bu buluntular arasında en yoğun grubu seramikler oluşturmaktadır. Çalışmanın konusu, Andriake Limanı'nda bulunan Geç Roma C Kırmızı Astarlı Seramikleridir. Phokaia'da üretilen bu grup seramiklerden Andriake'de toplam otuz dört adet ele geçmiş, bunlar üç ana form ve altı alt tipe ayrılmıştır. Hayes'in tipolojisi dikkate alınarak yapılan sınıflandırmada Hayes Form 2, 3 ve 8 ana formlar iken, Hayes Form 2A, 3B, C, D, E ve F alt tipleri oluşturmaktadır. Ana formlar arasında en yoğun grup, Form 3'e ait tabaklardır. Bu tabaklar arasındaki en yoğun alt tip ise Form 3C ve F'ye ait örneklerdir. İncelenen seramikler içerisinde kâseler Hayes Form 8'e ait tek örnekle temsil edilmektedir. Andriake'de bulunan Geç Roma C Kırmızı Astarlı Seramikleri MS 5. yüzyılın başı ile 6. yüzyılın ilk yarısına tarihlenmektedir. Yerleşimde, MS 6. yüzyılın ilk yarısından sonra bu grup seramiklerin ele geçmemesi, MS 7. yüzyılda tüm Akdeniz'i etkisi altına alan Arap akınlarının Andriake'yi de etkilemiş olmasından kaynaklanmaktadır. Limanda, Geç Roma C grubu seramiklerin yanı sıra MS 1.-3. yüzyıllara ait Phokaia üretimi tavalara da bulunması, Myra'nın limanı aracılığıyla Phokaia ile oldukça uzun yıllar (MS 1.-6. yüzyıllar arası) ticaret yaptığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Myra (Lykia), Andriake Limanı, Geç Roma Seramikleri, Geç Roma C Kırmızı Astarlı Seramikleri, Ticaret

Abstract

Andriake, the port settlement of Myra, was established in the southwest of the city, where the Andriakos Stream joins the sea (Çayağzı). Today, it is located within the borders of Demre district of Antalya city. During the excavations in the port, which started in 2009, a large number of archaeological finds were found. The majority of these finds consist of potteries. This study focuses on the Late Roman C Red Slip Wares, found in Andriake Port. Thirty-four pieces in this group of potteries produced in Phokaia were found in Andriake and divided into three main forms and six sub-types. In the classification performed in consideration of Hayes' typology, Hayes Form 2, 3, and 8 constitute the main forms, while Hayes Form 2A, 3B, C, D, E, and F constitute the sub-types. Form 3 plates are the majority group among the main forms. Examples of Form 3C and F constitute a large portion of these plates. Among the examined potteries, bowls are represented by a single example belonging to Hayes Form 8. Late Roman C Red Slip Wares found at Andriake are dated to the beginning of the 5th century AD and the first half of the 6th century AD. The reason for not finding this group of potteries in the settlement after the first half of the 6th Century AD stems from the fact that the Arab raids impacting the entire Mediterranean in the 7th Century AD also impacted Andriake. In addition to Late Roman C Wares, Phocaean pans dated between 1st and 3rd centuries AD were found in the port, indicating that Myra had traded with Phokaia through its port for a long time (from the 1st century AD to the 6th century AD).

Keywords: Myra (Lycia), Andriake Port, Late Roman Pottery, Late Roman C Red Slip Ware, Trade

* Dr. Öğr. Üyesi Cüneyt Öz, Dicle Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Diyarbakır/TR.
E-mail: cuneyt.oz@outlook.com / Orcid iD: 0000-0003-4229-1398

Bu çalışma, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde 2020 yılında tamamlanan "Myra ve Andriake Geç Roma Dönemi Seramikleri" başlıklı doktora tezinin bir bölümünden geliştirilerek üretilmiştir. Söz konusu çalışma Akdeniz Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP Proje No: 3889) birimi ve Koç Üniversitesi Suna & İnan Kıraç Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Merkezi (AKMED) tarafından desteklenmiştir. Her iki kuruma destekleri için sonsuz teşekkür ederim.

Giriş

Antalya ili, Demre ilçesinde bulunan Myra'nın liman yerleşimi olan Andriake¹, kentin güneybatısında, Andriakos (Kokarçay) Çayı'nın denize döküldüğü Çayağzı mevkiinde kurulmuştur (fig. 1).

Figür 1: Andriake'nin Konumu (Thomsen 2020, 13, fig. 1)

Myra ve limanı Andriake'nin tarihiyle ilgili en erken arkeolojik veriler, ana kent Myra'da yer alan Klasik Dönem'e (MÖ 4. yüzyıl) ait kaya mezarlarıdır². Bronz Çağı'nda Lykia kıyılarında bulunan Ulu Burun ve Gelidonya gemi batıkları³, Myra ve Andriake'nin bu dönemde faal olduğunu düşündürmektedir⁴. Lykia Bölgesi Persler tarafından fethedilmeden önce Myra ilk olarak Ksanthos, daha sonra Limyra hanedanlığının idaresindedir. Myra ve limanı, MÖ 540 yılında Harpagos'un Ksanthos'u işgal etmesiyle, tüm Lykia gibi, Perslerin egemenliğine girmiş⁵, MÖ 360 yılında ise Kariyalı Hekatomnid hanedanlığının kontrolüne geçmiştir⁶. Kent ve limanı, MÖ 333 yılında Büyük İskender, 306'da ise Ptolemaiosların hâkimiyetindedir⁷. Porphyrius, Ptolemaiosların egemenliğinde olan Andriake'nin MÖ 197 yılında III. Antiokhos tarafından fethedildiğini belirtmektedir⁸. MÖ 42 yılında İmparator Brutus tarafından para ve asker toplamak için Myra'ya gönderilen Lentulus Spinther, Andriake limanı girişindeki zincirleri kırarak kenti ele geçirir⁹, böylece Myra ve Andriake Roma hâkimiyetine girmiştir. MS 131 yılında Hadrianus'un Andriake'yi ziyaret ettiği rivayet edilmekte¹⁰ olup, limanda inşa edilen Hadrianus'a adanmış yapıların (Horrea

¹ Andriake yerleşimi, liman/demirleme yeri (*epineion*) dışında ticaret merkezi (*emporion*) olarak da anılmaktadır (Aygün 2018, 5).

² Çevik 2016, 224.

³ Lykia Bölgesi'nde Bronz Çağı'na ait tekil buluntuların ele geçtiği bilinmektedir (Aygün 2018, 12).

⁴ Çevik ve Bulut 2010, 26; Çevik 2015, 359; Çevik 2016, 224.

⁵ Alkan 2013, 29, 36-37.

⁶ Alkan 2013, 38.

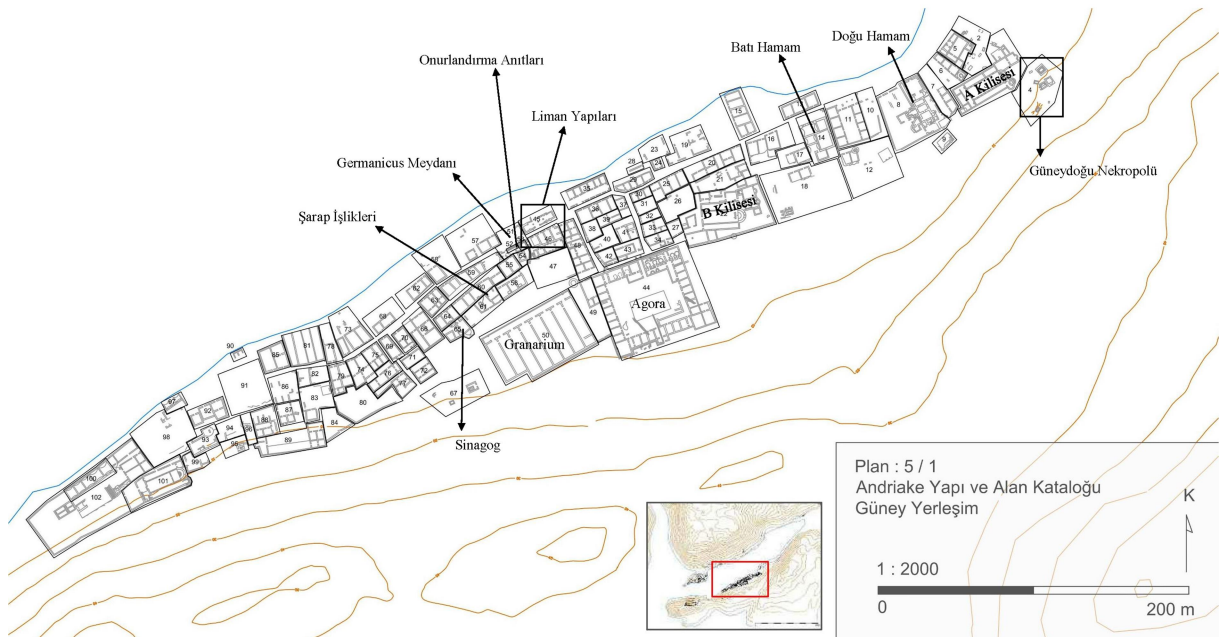
⁷ Çevik ve Bulut 2010, 26.

⁸ Takmer 2006, 69; Çevik ve Bulut 2010, 26.

⁹ Takmer 2006, 69-70; Çevik 2010a, 57.

¹⁰ Magie 1950, 620; Garzetti 1974, 414; Takmer 2006, 75.

Hadriani/Granarium/Plakoma/Agora) varlığı bu ziyaretin yapılmış olabileceğini göstermektedir. Andriake'de bulunan Horrea Hadriani'nin duvarında MS 388-392 yıllarında *Praefectus Praetoriosu*¹¹ olarak görev yapan Tatianus'un yazıtı yer alır¹². Bu yazıt, Andriake'nin Geç Roma Dönemi'nde önemli bir liman olduğunun kanıtlarındandır. Yazıt dışında limanda yapılan kazılarda ele geçen buluntularla¹³ da bu durum desteklenmektedir. Hristiyanlığın yayılmasıyla birlikte, Aziz Nikolaos'un¹⁴ da etkisiyle, Myra ve Andriake'nin önemi giderek artmıştır. Bu önemin artmasında, II. Theodosius'un (MS 408-450) Myra'yı Lykia Bölgesi'nin dini ve idari başkenti yapmasının da etkisi vardır¹⁵. Malalas, MS 529 yılındaki depremde hasar gören Myra ve Andriake'deki birçok yapıyı Justinianus'un (MS 527-565) onarttığını aktarmaktadır¹⁶. Andriake'de bulunan altı kiliseden beşinin MS 5. yüzyıl sonuna ait olması¹⁷ ve kiliselerin sayısal çokluğu ile Justinianus'un yıkılan yapıları tekrar onartması, Andriake'de MS 6. yüzyılda yoğun bir Hristiyan nüfusunun varlığını göstermektedir. Andriake'deki en geç sikkeler II. Konstans Dönemi'ne (MS 641-668), seramikler ise MS 7. yüzyılın ikinci yarısına tarihlenmektedir¹⁸. Liman için MS 8.-10. yüzyıllar arası karanlık dönem olarak görülmektedir. Bu dönemde limanın kullanımının azalmış olduğu düşünülür¹⁹. Son yıllarda yapılan araştırmalar, limanın MS 11.-13. yüzyıllarda sınırlı da olsa kullanılmış olduğunu göstermektedir²⁰. Lykia'nın MS 12. yüzyılda Türkler tarafından fethedilmesiyle, Andriake de Türklerin egemenliğine girmiştir²¹.

Figür 2: Andriake Güney Yerleşim Planı (Aygün 2018, Plan 5/1)

¹¹ Roma'da ordunun komutanı ve imparatorun başyardımcısı. Terimin MS 4. yüzyıl içerisinde değişen ve genişleyen anlamları için ayrıca bk. Kazhdan 1991, 1710-1711.

¹² Foss 1994, 24.

¹³ Sikkeler için bk. Bulut ve Şengül 2014; Seramikler için bk. Özdilek 2015; Özdilek 2016; Öz 2020.

¹⁴ Azizin hayatı hakkında ayrıntılı bilgi için bk. Akça ve Esen 2020, 116-128.

¹⁵ Malalas 1986, 199-200.

¹⁶ Malalas 1986, 262.

¹⁷ Tekinalp 2000, 346; Çevik *et al.* 2014, 229.

¹⁸ Bulut ve Şengül 2014, 86-87; Öz 2020, 262-267.

¹⁹ Duggan ve Aygün 2010, 161; Çevik *et al.* 2014, 225.

²⁰ MS 11. yüzyılın başlarına ait anonim follis sikkeler ile MS 12-13. yüzyıla tarihlenen az sayıda seramik ele geçmiştir (Bulut ve Şengül 2014, 8, dn. 48).

²¹ Foss 1994, 3; Çevik *et al.* 2014, 230.

Andriake limanındaki arkeolojik kazılar Prof. Dr. Nevzat Çevik başkanlığındaki bir ekip tarafından 2009 yılında başlatılmış olup, halen devam etmektedir. Günümüze kadar olan kazılar, limanda yer alan Doğu ve Batı Hamam, Horrea Hadriani/Granarium, Plakoma/Agora, Germanicus Meydanı, 121 No'lu Yapı Grubu, A ve B Kilisesi, Güneydoğu Nekropolü, Sinagog, Onurlandırma Anıtları, 2015 yılı İşlik Kazısı atık toprağı, Liman Yapıları ve Şarap İşliklerinde yürütülmüştür²² (fig. 2). Bu kazı çalışmalarında yoğun bir şekilde Geç Roma Dönemi seramikleri²³ ele geçmiştir. Çalışmanın konusunu ise Geç Roma Dönemi seramiklerinden Geç Roma C Kırmızı Astarlı Seramikleri oluşturmaktadır.

Geç Roma C Kırmızı Astarlı Seramikleri (Late Roman C/LRC)

Geç Roma Dönemi seramiklerinin önemli gruplarından birisi olan Geç Roma C Kırmızı Astarlı Seramikleri, Çandarlı Seramiklerinin ardılı olarak kabul edilir²⁴. F. O. Waagé, 1933 yılında Atina Agorası'ndaki seramikleri incelediği çalışmasında bu tip için *Late Roman C* (Geç Roma C) ismini önermektedir²⁵. 1972 yılında aynı grup üzerine kapsamlı bir çalışma yapan J. W. Hayes ise Waagé'nin verdiği ismi değiştirmeden kullanmıştır²⁶. Hayes, seramiklerin üretim yerinin Phokaia/Foça olarak belirlenmesiyle birlikte²⁷, sonraki çalışmasında ilk ismin yanına *Phocaeian* kelimesini eklemiştir²⁸. Bu seramiklerin ana üretim merkezi Phokaia olsa da, Ephesos²⁹ ve Grynion³⁰ gibi başka kentlerde de üretildikleri düşünülmektedir. Sadece Phokaia'da üretilmediği bilinen bu seramikler için günümüzde genellikle Geç Roma C ismi tercih edilmektedir.

MS 4. yüzyıldan itibaren görülmeye başlayan bu seramikler³¹, 5. ve 6. yüzyılda özellikle Doğu Akdeniz'de yaygınlaşmış³² ve üretimleri 7. yüzyılın ortalarına kadar devam etmiştir³³. Doğu Akdeniz dışında oldukça geniş bir alana yayılan bu kaplar, başta Batı Akdeniz olmak üzere, Suriye, Filistin, İsrail, Kıbrıs, Kuzey Afrika, Portekiz, İtalya, İspanya, Romanya, Yunanistan, Makedonya, İngiltere, İrlanda ve Rusya'ya kadar ulaşmışlardır³⁴.

Genelde tabak ve kâse gibi açık kaplardan oluşan 10 ana formu bulunan bu seramiklerin içerisinde en tanınanları, Form 3 olarak isimlendirilen tabaklardır³⁵. Hayes, bu seramiklerin kalıpta yapıldığını ileri sürmektedir³⁶. Ancak bu görüşe karşı çıkan L. E. Vaag, bazı örnekler üzerinde görülen hataların çark merkezine kapların tam oturtulmadığından kaynaklandığını, bu sebeple bunların çarkta üretilmiş olduklarını savunmaktadır³⁷. Parion'da yapılan deneysel bir çalışmada, bu seramiklerin çarkta yapıldığını destekleyecek bulgular elde edilmiştir³⁸.

²² Kazı çalışmaları hakkında ayrıca bk. Çevik 2010a; Çevik 2010b; Çevik 2015; Çevik 2016; Çevik ve Bulut 2011; Çevik ve Bulut 2014; Çevik ve Eshel 2010; Çevik *et al.* 2010a; Çevik *et al.* 2010b; Çevik *et al.* 2011; Çevik *et al.* 2012; Çevik *et al.* 2013; Çevik *et al.* 2017; Çevik *et al.* 2018a; Çevik *et al.* 2018b.

²³ Andriake Geç Roma Dönemi seramikleri hakkında ayrıntılı bilgi için bk. Öz 2020.

²⁴ Hayes 1972, 323.

²⁵ Waagé 1933, 298.

²⁶ Hayes 1972, 323.

²⁷ Langlotz 1969, 379; Hayes 1980, 525; Mayet ve Picon 1986, 129; Williams 1989, 45; Hayes 2008, 84.

²⁸ Hayes 1980, 525.

²⁹ Meriç 2002, 69.

³⁰ Empereur ve Picon 1986, 143-146; Ladstätter ve Sauer 2005, 144.

³¹ Hayes 2008, 85-86.

³² Hayes 1972, 323.

³³ Hayes 1972, 323-324; Hayes 2008, 83-88.

³⁴ Hayes 1972, 368, 459, 460, har. 14-16; İrlanda için ayrıca bk. Kelly 2010, 35-54.

³⁵ Hayes 1972, 323-370; Hayes 1980, 525-527.

³⁶ Hayes 1972, 324.

³⁷ Vaag 2003, 204.

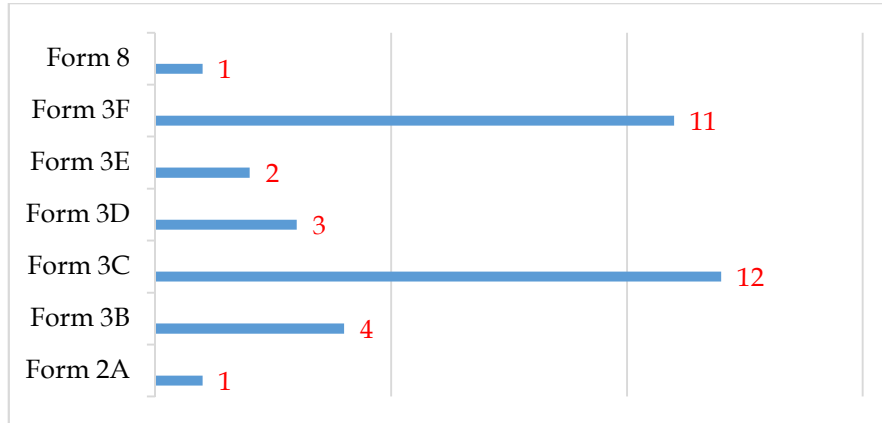
³⁸ Ergürer 2012, 151, dn. 787.

Geç Roma C Kırmızı Astarlı Seramikleri yüksek sıcaklıkta (1000+ °C) fırınladıkları için killeri sert bir dokuya sahiptir. Kiremit kırmızısı, morumsu kırmızı, kırmızımsı kahverengi, turuncu ve turuncumsu kırmızı tonlarındaki killeri mika, kireç ve kum katkıdır. İçe göre dışta daha kalın olan astar kabın tüm yüzeyine uygulanmıştır. Astar rengi genelde kil renginin bir iki ton daha koyusudur. Bazı formların ağız kenarları, fırına yerleştirmeden kaynaklı kırmızımsı kahverengi (sepya), kremi beyaz ve siyah renkte kalabilmektedir³⁹.

Geç Roma C grubu seramiklerin ağız kenarları ve *tondolarında* yoğun olarak rulet bezeme görülmektedir. Hayes, bu seramiklerde görülen bezemeleri üç grupta incelenmiştir⁴⁰. Buna göre ilk grupta ışınsal (radyal) çizgilerle oluşturulan palmye/hurma dalı, konsantrik daireler ve sığ yivler görülmektedir. İkinci grup bezemelerde küçük hayvanlar, bitkisel motifler, haç motifi, bir veya birden fazla rulet ya da yiv bandı ve insan figürleri bulunmaktadır. Üçüncü grupta ise kabın *tondosuna* tek şekilde yapılan bezemeler yaygındır. Bunlar arasında haç motifi ve *monogramlar*, hayvan motifleri, bitkisel bezekler ve nadiren var olan insan figürleri sayılabilir. MS 5.-6. yüzyıl boyunca kapların ağız kenarları ile *tondolarında* ruletler en yaygın bezeme olarak yapılmıştır. MS 6. yüzyılın ortalarına kadar düzenli olarak görülen damga bezemeler 7. yüzyılın başlarında artık görülmezler⁴¹.

Andriake'de Ele Geçen Geç Roma C Kırmızı Astarlı Seramikleri

Andriake'de Geç Roma C Kırmızı Astarlı Seramiklerinden toplam otuz dört adet tabak ve kâse parçası ele geçmiştir. Otuz üçü tabak, biri ise kâse parçası olan bu kaplar, üç ana formun altı farklı alt tipine ayrılarak değerlendirilmiştir (fig. 3).

Figür 3: Andriake Geç Roma C Kırmızı Astarlı Seramiklerinin Form Dağılımı

Tabaklar

Hayes Form 2A

Hayes, Form 2 olarak tanımladığı bu tabakları dört alt tipe (A-D) incelemiştir⁴². Bu tiplerden özellikle Form 2A ve 2B çok yaygındır. Andriake'de bu forma ait tek örnek A Kilisesi'nde bulunmuştur. Parçanın ağız kısmının eksik olması, tipin hangi alt formuna ait olduğunu anlamamızı zorlaştırmaktadır. Fakat bezemesiz örneklerin yer aldığı 2B tipi ile onun varyasyonu olan 2C tipine dâhil edilemeyeceği için A Kilisesi'nde bulunan bu parça, genelde *tondosunda* damga bezemelerin görüldüğü 2A tipine ait olmalıdır. Çünkü incelenen

³⁹ Waagé 1933, 298; Hayes 1972, 323-325; Hayes 2008, 84; Fırat 2015, 164-165.

⁴⁰ Hayes 1972, 346-347; Hayes 2008, 84.

⁴¹ Hayes 1972, 346.

⁴² Hayes 1972, 327; D (küçük versiyon) tipi için ayrıca bk. Hayes 2008, 237-238, fig. 37: 1237-1238.

tabak parçasının *tondosunda* tıpkı A tipindeki tabaklarda olduğu gibi⁴³, etrafını oldukça sığ yivlerin çevrelediği damga tekniğiyle yapılmış palmiye/hurma dalı motifi⁴⁴ vardır (kat. no. 1, lev. 1.1). Dışa açılan sığ gövdesi aşağı doğru yatay olarak daralıp oldukça alçak yalancı bir halka kaideye bağlanmaktadır (lev. 1.1). Sık dokulu ve gözeneksiz olan açık kırmızı renkteki kili yoğun miktarda küçük boyutta siyah ince kum tanecikleri, az miktarda küçük boyutta gümüş mika, az miktarda orta ve küçük boyutta kireç katkılıdır⁴⁵. İyi fırınlanan mat astarı ise kırmızı renktedir.

Andriake'deki örnek benzerleriyle⁴⁶ yapılan kıyaslamalar sonucunda MS 5. yüzyılın başlarına tarihlenmektedir. MS 6. yüzyıla ait olduğu düşünülen A Kilisesi'nin inşa tarihi, yapıda ele geçen Hayes Form 2A tabağıyla birlikte tekrar irdelenmelidir.

Hayes Form 3B

Hayes, bu tip tabakları Form 3 olarak adlandırarak, sekiz alt tipe ayırmıştır⁴⁷. Formun en belirgin özelliği, kalınlaştırılmış ağız kenarının dışta içbükey bir profil oluşturmasıdır. Bu profilin oval veya hafif sivriltilmiş uç kısmı kimi zaman dışa çıkıntı yapmakta iken, kimi zamanda aşağı sarkıtılmıştır. Bu tabakların *tondolarında* farklı tipte bezemeler görülürken, ağız kenarlarında sıklıkla rulet bezeme bulunmaktadır⁴⁸. Hayes Form 3'ün B tipinde tabağın dik veya uzun ağzının üzeri düz veya hafif iç bükeydir. Dışta kalınlaştırılan ağız kenarı 3A tipine göre⁴⁹ daha uzun ve hafif içbükey yapılmış, ağız kenarının uç kısmı çok az dışa çıkmıştır. İç bükey ağız kenarının dış yüzeyi genellikle rulet motifleriyle bezelidir. *Tondosunda* ise daha ayrıntılı bezemeler görülmektedir. Gövdeleri ise kaideye hafif yatay olarak bağlanmaktadır. Büyük çaplı kaide sivri ya da içe eğimli/şevli yapılmıştır⁵⁰.

Andriake'deki Plakoma/Agora, Güneydoğu Nekropolü ve Horrea Hadriani/Granarium'da yapılan kazılarda Hayes Form 3B tabaklarına ait dört parça ele geçmiştir (kat. no. 2-5, lev. 1.2-5). İncelenen 3B tipine ait tabaklar birbirinden küçük farklılıklara sahiptir. Kat. no. 2, 4 ve 5'in dikey, uzun olan ağız üzerleri düzken, kat. no. 3'ün hafif iç bükeydir. Kat. no. 3-5'in (lev. 1.3-5) içbükey uzun olan ağız kenar bitimleri (dirsek şeklindeki) dışa biraz daha fazla çıkıntılı iken, kat. no. 2'nin (lev. 1.2) diğerlerine göre kısa olan ağız kenarı hafif içbükey yapılarak, dışa çıkıntısı daha kısa tutulmuştur. Tabakların ağız çapları 20-28 cm arasında değişmektedir. Yatay eğimli gövdeleri oldukça sığdır. Örneklerden sadece birinin dışta ağız kenar bandında rulet bezeme görülmektedir (lev. 1.5). Sık dokulu ve gözeneksiz, açık kırmızı ve kırmızı tonlarında olan killeri çok az miktarda küçük boyutta gümüş mika, az miktarda küçük boyutta kireç, taşçık, gümüş mika, şamot⁵¹ ile yoğun miktarda küçük boyutta kireç ve gümüş mika katkılıdır. Kat. no. 2 ve 5 kırmızı renkte astarlıyken, kat. no. 3'ün astarında fırınlamadan kaynaklı renk değişimi görülmektedir. Ağız kenarında koyu gri olan astarı gövdede kırmızı tonlarındadır.

Hayes, Atina Agorası'nda MS 460-475 yılları arasına ait katmanlarda Form 3C ile birlikte ele geçen Form 3B tabaklarının tarihinin MS 5. yüzyılın ilk yarısı başlarına kadar gerilere gidebileceğini ileri sürmektedir⁵². Fakat sonraki yıllarda yapılan çalışmalarda bu tip

⁴³ Hayes 1972, 327, Tip A.

⁴⁴ Motifle ilgili bk. Öz 2019, 360.

⁴⁵ Myra ve Andriake'de ele geçen Geç Roma Dönemi seramiklerinin kil içeriklerindeki katkı maddelerinin boyut ve miktar tablosu için bk. Öz 2020, 3, tab. 1-2.

⁴⁶ Hayes 1972, 328, fig. 66: 2; Hayes 2008, 237-238, fig. 37: 1237-1238.

⁴⁷ Hayes 1972, 329; Hayes 1980, 526 (A-H).

⁴⁸ Hayes 1972, 329.

⁴⁹ Hayes 1972, 329.

⁵⁰ Hayes 1972, 329.

⁵¹ Seramik kırığı veya tozu.

⁵² Hayes 1972, 337.

tabakların MS 5. yüzyılın başlarından itibaren görüldükleri kesinlik kazanmıştır⁵³. Andriake'de bulunan Hayes Form 3B tabakları için, benzerleri aracılığıyla⁵⁴ MS 5. yüzyılın ikinci yarısına tarihlendiği önerilmektedir.

Hayes Form 3C

Hayes Form 3C tabaklarının uzun, dik ve yüksek olan ağız kenarı dışta kalınlaştırılmış hafif içbükey profillidir. Ağız kenarının uç kısmı 3B tipine göre daha belirgin ve biraz fazla dışa çıkıktır. Bu tip önceki alt tipe göre daha ince cidarlı olup derin bir gövdeye sahiptir⁵⁵.

Andriake'de ele geçen Hayes Form 3 tabaklarından en yoğun tip, on iki adetle 3C'ye aittir (kat. no. 6-17, lev. 2.1-7, 3.1-5). Bunlardan altısı 2015 yılı İşlik Kazısı atık toprağında (kat. no. 6, 9-13), ikisi Germanicus Meydanı'nda (kat. no. 7-8), bir tanesi Horrea Hadriani/Granarium'da (kat. no. 14), üç tanesi ise Plakoma/Agora'daki kazılarda (kat. no. 15-17) bulunmuştur. Genel form özellikleriyle birbirlerine benzer olan 3C tabaklarında küçük farklılıklar mevcuttur. Kat. no. 6, 13, 15'in (lev. 2.1, 3.1, 3) üzeri düz olan ağızları hafif dik yapılmışken, kat. no. 16 ve 17'nin (lev. 3.4-5) hafif yuvarlatılan ağızları içe dönüktür. Diğer örneklerin (kat. no. 7-12, 14) ise hafif yuvarlatılan ağızları dışa dönük profillidir. Andriake Hayes Form 3C örneklerinde tipin genel özelliklerinden olan ağız kenarının yüksek ve dik yapısı devam eder; fakat kat. no. 15'te (lev. 3.3) bu yükseklik daha az tutulmuştur. Dışta ağız kenarlarının iç bükey yapısı, bir örnek hariç (kat. no. 12, lev. 2.7), oldukça belirgindir. Tabakların gövdelerinin daha dik (yüksek) ve derin olduğu görülmektedir. İncelenen örneklerin hepsinin kaideleri eksiktir. Kat. no. 6-8, 12, 16-17'nin (lev. 2.1-3, 7, 3.4-5) ağız kenarlarında rulet bezeme varken, diğerlerinde herhangi bir bezeme unsuru görülmemektedir. Andriake Hayes Form 3C tabaklarının kil ve astarları açık kırmızı ve kırmızı tonlarındadır; fakat fırınlamadan kaynaklı kat. no. 6'nın ağız kenarındaki çıkıntının altında koyu kırmızimsı kahverengi, kat. no. 12'nin dışta ağız kenarında koyu kırmızimsı kahverengi, kat. no. 14'ün ağız kenarında ise koyu gri tonlarında farklı astar renkleri mevcuttur. Sık dokulu, gözeneksiz olan killeri çok az miktarda küçük boyutta gümüş mika, taşçık ve siyah ince kum tanecikleri, az miktarda küçük boyutta kireç, gümüş mika ve taşçık ile çok yoğun ve yoğun miktarda çok küçük ve küçük boyutta kireç ve gümüş mika katkıdır.

Hayes Form 3 tabaklarının C alt tipine ait örnekler diğerlerine göre daha yaygın olup birçok antik kentte⁵⁶ ele geçmiştir. Andriake'deki tabakların benzerlerine Gözlü Kule⁵⁷, Parion⁵⁸, Olba⁵⁹, Tripolis⁶⁰, Ephesos⁶¹, Sardis⁶², Thasos⁶³, Miletos⁶⁴, Antandros⁶⁵, Ksanthos⁶⁶,

⁵³ Hayes 1980, 525-526; Mackensen 1991, 94, dn. 80.

⁵⁴ Crowfoot *et al.* 1957, 359-360, fig. 84: 14; Hayes 1972, 330, 331, fig. 67: 1; Gassner 1977, 143, lev. 46: 555-556; Eiwanger 1981, 19, 22, lev. 6: II.62-63; Tzaferis 1982, 231-232, fig. 9: 1; Hayes 2008, 239, fig. 38: 1255, 1261; Ergürer 2012, 160, lev. 125-126: 273; Quaresma ve Morais 2012, 375, 377, fig. 7a: 4-1402-99; Aktaş 2018, 310, 315-316, kat. no. 310, 315-316; Aktaş *et al.* 2019, 408, fig. 3: 17.

⁵⁵ Hayes bu tipi kâse olarak yorumlamaktadır (Hayes 1972, 329).

⁵⁶ Kentler için bk. Öz 2020, 62, dn. 56.

⁵⁷ Jones 1950, 277, fig. 208: 821.K.

⁵⁸ Ergürer 2012, 680, lev. 125-126: 275.

⁵⁹ Aydın 2019, 265-266, lev. 10: 20.

⁶⁰ Ok 2018, 316, 449, lev. 66: 478.

⁶¹ Ladstätter ve Sauer 2005, 170, 189, lev. 3: 32; Waldner ve Ladstätter 2014, 583, lev. 208: K 1165.

⁶² Rautman 1995, 43, 44, fig. 4: 1.5.

⁶³ Abadie-Reynal ve Sodini 1992, 19, fig. 4: CF69.

⁶⁴ Berndt 2003, lev. 25: TS 304, 306.

⁶⁵ Aktaş 2018, 315-316, 323, 325, kat. no. 315-316, 323, 325.

⁶⁶ Pellegrino 2002, 246, fig. 1: 6.

Slovenya⁶⁷, Beyrut⁶⁸ ve Chios'ta⁶⁹ rastlanmaktadır. Yapılan karşılaştırmalar neticesinde incelenen örnekler için en uygun tarihin MS 5. yüzyıl olacağı düşünülmektedir.

Hayes Form 3D

Form 3D tipi, C tipinden farklı olarak, kalınlaştırılmış ağız kenarında dışa doğru çıkıntı yapan kısım kısa tutularak belirginleştirilmiş ve uç kısmı yuvarlatılmıştır. Çok yaygın olmayan bu tipin en belirgin özelliği ağız kenarında yer alan üç sıra derin rulet bezemenin var olmasıdır⁷⁰.

Andriake'deki Horrea Hadriani/Granarium (kat. no. 19-20, lev. 3.7-8) ve 2015 yılı İşlik Kazısı atık toprağında (kat. no. 18, lev. 3.6) bu tipe ait üç örnek ele geçmiştir. Kat. no. 18 diğerlerinden farklı bir takım özelliklere sahiptir (lev. 3.6). İçe eğimli ağız üzeri düz olup, dışta ağız kenarında üç sıra yiv ve rulet bezeme görülmektedir. Dışta aşağı sarkık ağız kenarının uç kısmı C tipine göre kısa ve yuvarlatılarak yapılmıştır. Diğer iki örneğin ise hafif eğimli olan ağız üzerleri yuvarlatılmıştır (kat. no. 19-20, lev. 3.7-8). Dışta ağız kenarlarında üç sıra yiv ve rulet bezeme görülmektedir. Ağız kenarlarının uç kısmı oldukça kısa ve küt bırakılarak, sonu yuvarlatılmıştır. Derin ve dik gövdeleri kaideye doğru daralır. İncelenen örneklerin ağız çapları 22-28 cm arasında değişmektedir. Andriake'deki Hayes Form 3D tabaklarının kil ve astar renkleri kırmızı tonlarındadır. Sık dokulu, gözeneksiz olan killeri yoğun miktarda küçük boyutta kireç ve gümüş mika ile az miktarda küçük boyutta kireç ve gümüş mika katkısı içermektedir.

Andriake Hayes Form 3D tabaklarının benzerlerine Demetrias⁷¹, Smyrna⁷², Priene⁷³, Parion⁷⁴, Chios⁷⁵, Ma'oz Hayyim⁷⁶, Alicante⁷⁷, Antandros⁷⁸, Assos⁷⁹ ve Kyaneia'da⁸⁰ rastlanmıştır. Yapılan analogik değerlendirmeler sonucunda Andriake'de bulunan Form 3D tabakları MS 5. yüzyılın sonları ile 6. yüzyılın başlarına tarihlenmektedir.

Hayes Form 3E

Hayes Form 3E tipi tabaklarda dik ağız kenarındaki dışa çıkıntı yapan kısım kütleli olup, uç kısmı sivriltilmiş, ağız kenar bitimi diğerlerinden daha fazla dışa çıkık yapılmıştır. Bu özelliği ile 3C'nin devamı olarak düşünülür. Ağız kenarının alt bitiminde bir adet yiv yer alırken, ağız kenarında da sıklıkla bir ya da daha fazla rulet bezeme görülmektedir⁸¹.

Andriake'de bu tipe ait iki örnek ele geçmiştir. İlk parça Şarap İşliği'nde (kat. no. 21, lev. 4.1), diğeri ise Plakoma/Agora'da (kat. no. 22, lev. 4.2) bulunmuştur. Kat. no. 21'in yuvarlatılmış ağız hafif dışa çıkıntı yaparken, kat. no. 22'nin ağız düz ve dışa dönüktür. Kat. no. 47'de üç sıra rulet bezeme varken (lev. 4.1), diğer örnekte iki sıra bulunmaktadır (lev. 4.2). Hayes Form 3D tipinde olduğu gibi, 3E tipine ait incelenen örneklerde de içbükey ağız kenarı kısa yapılmıştır. Derin ve dik olan gövde cidarları diğer tiplere göre daha incedir.

⁶⁷ Pröttel 1996, 291, lev. 53: 16.

⁶⁸ Reynolds 1987, 110-111, no. 892; Reynolds 2011, 211, fig. 3: 41.

⁶⁹ Ballance *et al.* 1989, 93, fig. 27: 25, 30.

⁷⁰ Hayes 1972, 331.

⁷¹ Eiwanger 1981, 27, lev. 4: II.28.

⁷² Tunç 2018, ek. 24, kat. no. 45.

⁷³ Yılmaz 2007, 126, fig. 2: 3.

⁷⁴ Ergürer 2016, 136-137, fig. 5: 90.

⁷⁵ Ballance *et al.* 1989, 93, fig. 27: 23.

⁷⁶ Tzaferis 1982, 231-232, fig. 9: 5.

⁷⁷ Reynolds 1987, 110-111, no. 897.

⁷⁸ Aktaş 2018, 328, kat. no. 328.

⁷⁹ Zelle 2003, 92-93, fig. 7: 1 (3D).

⁸⁰ Mader 1996, 116, fig. 30: 43.

⁸¹ Hayes 1972, 331.

Form 3E örneklerinin ağız çapları 27-28 cm arasındadır. Kat. no. 21'in kili kahverengi, diğerinin ise kırmızı renktedir (kat. no. 22). Sık dokulu, gözeneksiz olan killeri çok yoğun miktarda küçük boyutta kireç, çok az miktarda küçük boyutta gümüş mika ve kireç katkılıdır. İlk örnekte (kat. no. 21) astar aşınmış olup ikinci örnekte (kat. no. 22) kırmızı renkteki astar pişirme kaynaklı ağız kenarı ve üzerinde siyahlaşmıştır.

Birçok kentte⁸² görülen Hayes Form 3E tipinin Andriake örneklerine benzer olanlara Parion⁸³, Smyrna⁸⁴ ve Halmyris'te⁸⁵ rastlanmıştır. Yapılan karşılaştırmalar sonucunda Andriake Hayes Form 3E örnekleri için MS 5. yüzyılın sonu ile 6. yüzyılın başı arasındaki zaman dilimi önerilmektedir.

Hayes Form 3F

Form 3F tipinin, diğerlerine göre, ağız kısılmış ve kalınlaşmıştır. Ağız kenarındaki çıkıntı yuvarlatılarak daha da belirginleştirilmiştir. Ağız kenarı bitiminde yiv yer alırken, bazı örneklerde rulet bezeme görülmektedir. Hayes, bu gibi özelliklerinden hareketle 3F tipini, 3D ve 3E tipinin devamı olarak yorumlamaktadır⁸⁶.

Andriake'de Hayes Form 3'ün en çok görülen C tipinden sonra ikinci yoğun grup on bir adetle F tipine aittir (kat. no. 23-33, lev. 4.3-7, 5.1-6). Bu örneklerden üçü 2015 yılı İşlik Kazısı atık toprağında (kat. no. 23, 25, 30), ikisi Germanicus Meydanı'nda (kat. no. 24, 31), üç tanesi Horrea Hadriani/Granarium'da (kat. no. 26, 28, 32), diğer örnekler ise tek tek Şarap İşliği (kat. no. 27), Sinagog (kat. no. 29) ve 121 No'lu Yapı Grubu'nun 3. mekânında (kat. no. 33) ele geçmiştir. 3E tipinde görülen ağız kenarındaki aşağı sarkıtılan sivri çıkıntı 3F tipinde kademe kademe yuvarlatılmıştır. Andriake örneklerinde de bu yuvarlatılmanın arttığı gözlemlenir (lev. 4.3-7, 5.1-6). Bazı örneklerde hafif yuvarlatılmış (lev. 4.5, 7, 5.2, 4), bazılarında (lev. 4.3-4, 6, 5.1, 3, 5-6) düz olan geniş ağızları, dik olan kat. no. 24 ve 26 dışında, içe dönük yapılmıştır. 3F tipine ait tabakların ağız yapılarının birbirinden küçük farklılıklarla ayrılması, tipin çok geniş coğrafyada kullanım görerek yerel tiplerinin üretilmesiyle açıklanabilir. İncelenen örneklerin tamamında dışta ağız kenarından gövdeye geçişte dışa çıkık bir yiv yer alır (lev. 4.3-7, 5.1-6). Ağız kenarlarının belirgin iç bükey yapısı kat. no. 23'ten itibaren git gide azalmış, son tabak parçasında (kat. no. 33, lev. 5.6) ise artık iyice düzleşmiştir. Kat. no. 24, 26, 28 ve 31'in ağız kenarında rulet bezeme varken diğerlerinde (lev. 4.3, 5, 7, 5.2-3, 5-6) bezeme bulunmamaktadır. Andriake Hayes Form 3F tipi tabakların ağız çapları 15-24 cm arasında değişmektedir. Çoğunluğun ağız çapı 20-24 cm arasındadır. Kili koyu mavimsi gri, astarı kahverengi olan kat. no. 24 dışındaki örneklerin kil ve astar renkleri kırmızı tonlarındadır (kat. no. 23, 25-33). Sık ve seyrek dokulu, az gözenekli ve gözeneksiz olan killeri az miktarda küçük ve çok küçük boyutta gümüş mika, siyah ince kum tanecikleri, kireç, taşçık, çok az miktarda küçük boyutta gümüş mika ve taşçık, çok az miktarda çok küçük boyutta gümüş mika, yoğun miktarda orta ve küçük boyutta kireç ve gümüş mika ile yoğun miktarda küçük boyutta kireç katkısı içermektedir.

Oldukça yaygın görülen⁸⁷ Hayes Form 3F tipinin Andriake örneklerinin benzerlerine Atina Agorası⁸⁸, Thasos⁸⁹, Knossos⁹⁰, Demetrias⁹¹, Anemurium⁹², Parion⁹³, Ephesos⁹⁴, Haç

⁸² Kentler için ayrıca bk. Öz 2020, 65-66.

⁸³ Ergürer 2012, 426, 682, lev. 128: 285.

⁸⁴ Doğer 2007, lev. 3e.

⁸⁵ Topoleanu 2000, 50, 296, lev. 4: 39.

⁸⁶ Hayes 1972, 331.

⁸⁷ Form 3F tabaklarının görüldüğü kentler için ayrıca bk. Öz 2020, 67-68.

⁸⁸ Hayes 2008, 242, fig. 40.1288.

⁸⁹ Abadie-Reynal ve Sodini 1992, 21, 23, fig. 6: CF86, 7: CF99, 101.

⁹⁰ Hayes 2001, 438-439, fig. 4: A17.

⁹¹ Eiwanger 1981, 26, lev. 4: II.38.

Dağı Mevkii⁹⁵, Smyrna⁹⁶, Suriye⁹⁷, Gindaros⁹⁸, Ramat Rahel⁹⁹, Azor¹⁰⁰, Halmyris¹⁰¹, Samaria¹⁰², Slovenya¹⁰³, Alicante¹⁰⁴ ve Hispalis'te¹⁰⁵ rastlanmıştır. Benzerleriyle yapılan analogi neticesinde Andriake Form 3F tabakları için MS 6. yüzyılın ilk yarısı önerilmektedir.

Kâseler

Hayes Form 8

Hayes Form 8'e ait Andriake'deki Horrea Hadriani/Granarium'da tek örnek kâse parçası ele geçmiştir (kat. no. 34, lev. 5.7). Hayes'in Form 8 olarak sınıflandırdığı kâselerin en belirgin özelliği hafif aşağı çekik dışa çıkıntı yapan geniş ağız kenarlı olmalarıdır. İçbükey ağız kenarı üzerinde genellikle yivler bulunur. Dışa çıkıntı yapan ağız kenarları sivridir¹⁰⁶; ancak Andriake örneğinde bu çıkıntı yuvarlatılmıştır (lev. 5.7). Bu kâselerin ağızları genelde dikey veya içe dönüktür. İncelenen örneğin de ağızı sivriltilerek dik bir şekilde bırakılmıştır. Derin ve omurgalı gövdesi yatay bir şekilde daralarak kaideye doğru inmektedir. Form 8'e ait kâselerin ağız çapları 12-20 cm arasında değişirken¹⁰⁷, Andriake örneğinin ağız çapı ise 14 cm'dir. Açık kırmızı renkteki kili sık dokulu ve gözeneksizdir. İçerisinde az miktarda küçük boyutta kireç ve ince kum katkısı görülmektedir. Astarı ise kırmızımsı sarı renktedir. Oldukça kötü fırınlanmıştır. Genelde sert bir yapıya sahip olan Geç Roma C seramiklerinin¹⁰⁸ aksine bu kâse parçası oldukça yumuşak bir dokuya sahiptir. Bu özelliği Andriake Hayes Form 8 kâsesinin ana kent Myra'da üretilmiş taklit bir ürün olduğunu düşündürmektedir.

Değerlendirilen kâsenin benzerlerine Slovenya¹⁰⁹, Atina Agorası¹¹⁰, Suriye¹¹¹, Parion¹¹² ve Arykanda'da¹¹³ rastlanmaktadır. Benzerleri yardımıyla Andriake Hayes Form 8 kâsesi MS 5. yüzyılın ikinci yarısı ile 6. yüzyılın başlarına tarihlenmektedir.

Değerlendirme

Myra'nın limanı Andriake'de elde edilen mevcut veriler, limanda Klasik Dönem'de başlayan yerleşimin MS 8. yüzyıla kadar devam ettiğini göstermektedir¹¹⁴. Andriake limanı, doğuda Phoinikos, batıda ise Patara ve Antiphellos limanlarıyla tüccarların uğrak noktası olmuş ve bölge içi bağlantıyı sağlamıştır. Akdeniz ve Batı Anadolu'daki liman kentlerinden Knidos, Ephesos, Phokaia, Halikarnassos, Kaunos, Telmessos, Patara, Aperlai, Antiphellos,

⁹² Williams 1989, 53, fig. 26: 302.

⁹³ Ergürer 2012, 426-427, 429, 433, 443, 684, 686, 692, lev. 130: 286-287, 291, 132: 299, 138: 319.

⁹⁴ Ladstätter ve Sauer 2005, 172, lev. 4: 45, 5: 57, 173.

⁹⁵ Çevirici-Çoşkun 2014, 158-159, fig. 4: 74, 5: 79, 84.

⁹⁶ Tunç 2018, ek. 28, kat. no. 54.

⁹⁷ Waagé 1948, 53, lev. 11: 946k, f, 947u.

⁹⁸ Kramer 2004, lev. 97: 14.

⁹⁹ Gadot *et al.* 2016, 95, fig. 7.20: 2.

¹⁰⁰ Van Den Brink *et al.* 2018, 99, fig. 21: 1.

¹⁰¹ Topoleanu 2000, 297, lev. 5: 52.

¹⁰² Crowfoot *et al.* 1957, 359, fig. 84: 11.

¹⁰³ Pröttel 1996, 292, lev. 56: 19, 29: 172, lev. 4: 45.

¹⁰⁴ Reynolds 1987, 114-115, no. 917.

¹⁰⁵ Paz ve Vargas 2011, 93, fig. 5: 38.

¹⁰⁶ Detaylı bilgi için ayrıca bk. Hayes 1972, 342.

¹⁰⁷ Hayes 1972, 342.

¹⁰⁸ Fırat 2015, 163.

¹⁰⁹ Pröttel 1996, 293, lev. 57: 18.

¹¹⁰ Hayes 2008, 244, fig. 41: 1317.

¹¹¹ Waagé 1948, 53, lev. 10: 918.

¹¹² Ergürer 2012, 706, lev. 152: 37.

¹¹³ Yaman 2018, 63, lev. 10: 12.

¹¹⁴ Çevik ve Bulut 2010, 39; Çevik ve Bulut 2014, 222-223.

Teimiussa, Phaselis, Attaleia ve Olympos ile kurduğu ticari ilişki sayesinde önemini artırmıştır¹¹⁵. Bunlar dışında Ege kıyıları (Troya¹¹⁶), Kıbrıs (Paphos), Kilikya Bölgesi (Tarsus), Libya (Berenike), Levant Bölgesi (İsrail-Suriye-Lübnan) gibi kıyı liman kentleriyle de kurduğu ilişki, Andriake'nin Roma ve Bizans Dönemi'nde oldukça geniş bir ticari hinterlandı olduğunu göstermektedir¹¹⁷.

Andriake'deki Plakoma/ Agora, Horrea Hadriani/Granarium, Germanicus Meydanı, Şarap İşliği, Sinagog, Güneydoğu Nekropolisi, A Kilisesi, 2015 yılı İşlik Kazısı atık toprağı ve 121 No'lu Yapı Grubu'nda kazılarda ele geçen Geç Roma C Kırmızı Astarlı Seramiklerinden tabak ve kâselere ait otuz dört adet örnek bu çalışma kapsamında değerlendirilmiştir. Bu örneklerin tipolojik ayrımı Hayes'in sınıflandırması dikkate alınarak yapılmıştır. Yapılan sınıflandırmada Andriake Geç Roma C Kırmızı Astarlı Seramikleri üç ana form ve onların altı farklı alt tipine ayrılarak incelenmiştir (lev. 1-5). Hayes Form 2, 3 ve 8 ana formlar iken, Form 2A, Form 3B, 3C, 3D, 3E ve 3F alt tipleri oluşturmaktadır (fig. 3). Tipler arasında en yoğun grubu Hayes Form 3'e ait tabaklar oluşturmaktadır. Bu tabaklar arasında ise en yoğun alt tip Hayes Form 3C ve 3F'ye ait örneklerdir.

Andriake Geç Roma C seramiklerinin killeri genelde kırmızı tonlarındadır; ancak kırmızimsı kahverengi (kat. no. 21), koyu mavimsi gri (kat. no. 24) ve sarımsı kırmızı (kat. no. 30) renklerde olan örnekler de vardır. Genelde sık dokulu ve gözeneksiz olan killeri çok az, az, çok yoğun ve yoğun miktarda, çok küçük, küçük ve orta boyutta kireç, siyah ince kum tanecikleri, gümüş mika, ince kum, şamot (grog) ve taşçık içermektedir. Astarları ise kırmızı, kahverengi ve kırmızimsı sarı tonlarındadır. Pişirme kaynaklı kimi örneklerin ağız üzeri ve kenarında koyu kırmızimsı kahverengi (kat. no. 6, 12), koyu gri (kat. no. 24) ve siyah tonlarında (kat. no. 22) farklı astar renklerine de rastlanmaktadır.

Andriake'de bulunan Hayes Form 8'in (kat. no. 34, lev. 5.7), Geç Roma C seramiklerinin aksine, yumuşak kil ve astar dokusu, onun Myra'da yerel olarak üretilmiş olabileceğini düşündürmüştür. Ancak kentte şu ana kadar herhangi bir seramik fırınının bulunamayışı¹¹⁸, bu sonucu kesinleştirmemizi zorlaştırmaktadır.

Geç Roma C seramikleri limanda ilk olarak MS 5. yüzyılın başlarında görülmüş, MS 6. yüzyılın ilk yarısına kadar da kullanımda kalmıştır. Bu grubun özellikle Doğu Akdeniz kentlerinde yaygın olduğu tarihler¹¹⁹ ile Andriake'de görüldükleri tarihler birbiriyle uyumludur. Limanda MS 6. yüzyılın ilk yarısından sonra bu seramiklerin görülmemesinin nedeni, tüm Akdeniz'i etkisi altına alan MS 7. yüzyıldaki Arap akınlarından Lykia'nın da etkilenmiş olmasıdır.

Andriake'de, MS 1.-3. yüzyıllar arasına tarihlenen Phokaia üretimi tavalarla¹²⁰ birlikte, MS 5. yüzyıl başı ile 6. yüzyılın ilk yarısına tarihlenen Geç Roma C seramiklerinin ele geçmesi, Myra'nın limanı aracılığıyla MS 1. yüzyıldan başlayarak 6. yüzyılın ilk yarısına kadar Phokaia ile ticari ilişki içerisinde olduğunu göstermektedir.

Limanda ele geçen Geç Roma seramiklerinden Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri MS 2. yüzyıldan 7. yüzyılın başlarına, Geç Roma C Kırmızı Astarlı Seramikleri MS 5. yüzyılın başlarından 6. yüzyılın ortalarına, Geç Roma D Kırmızı Astarlı Seramikleri ise MS 5. yüzyılın

¹¹⁵ Özdilek 2015, 90.

¹¹⁶ Myra'da üretildiği düşünülen çanakların ithal edildiği bölgeler arasında Troya da bulunmaktadır (Öz 2021c, 256, fig. 3). Dolayısıyla Myra'nın Andriake Limanı aracılığıyla Troya ile ticari ilişkisi olmalıdır. Ayrıntılı bilgi için ayrıca bk. Öz 2021c, 242-260.

¹¹⁷ Andriake'de ele geçen ithal seramikler için bk. Özdilek 2018; Öz 2020, Öz 2021a; Öz 2021b.

¹¹⁸ Şimdiye kadar yapılan kazılarda sadece fırın iç sıva parçası bulunmuştur (Öz 2020, 157, fig. 12).

¹¹⁹ Hayes 1972, 323.

¹²⁰ Andriake'de ele geçen Phokaia/Foça üretimi tavalar için bk. Öz 2021b, 54-56.

üçüncü çeyreğinden 7. yüzyılın ikinci yarısına kadar kentte görülmektedir¹²¹. Üretildikleri dönemde tüm pazarı ele geçiren bu seramik grupları Andriake’de de tarihsel süreçle doğru orantılı olarak bulunmuştur.

Katalog

(Katalogda kullanılan kısaltmalar: Kat. No.: Katalog Numarası, Lev.: Levha, A.Ç.: Ağız Çapı, K.Ç.: Kaide Çapı, Kor. Y.: Korunan Yükseklik. Kil ve astar renklerinin belirlenmesinde ise Munsell Soil Color Chart (2015) renk kataloğu kullanılmıştır.)

Kat. No.: 1 (Lev. 1.1)

Form: Hayes Form 2A, Antioch 910

Buluntu Yeri ve Seviyesi: A Kilisesi 1 Nolu Açma, -50 cm.

Ölçüler: Kor. Y.: 2,9 cm; K.Ç.: 14 cm.

Kil: 2.5 YR 6/6 (light red), sık dokulu, gözeneksiz, yoğun miktarda küçük boyutta siyah ince kum tanecikleri, az miktarda küçük boyutta gümüş mika, az miktarda orta ve küçük boyutta kireç katkılı kil.

Astar: 10 R 5/8 (red)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak gövde-kaide parçası.

Karşılaştırma: Hayes 1972, 328, fig. 66: 2; Hayes 2008, 237-238, fig. 37: 1237-1238.

Tarih: MS 5. yüzyılın başı

Kat. No.: 2 (Lev. 1.2)

Form: Hayes Form 3B

Buluntu Yeri/ Seviye: Plakoma/ Agora D-1A

Ölçüler: A.Ç.: 28 cm (iç); Kor. Y.: 4,1 cm.

Kil: 2.5 YR 5/8 (red), sık dokulu, gözeneksiz, çok az miktarda küçük boyutta gümüş mika, az miktarda küçük boyutta kireç katkılı kil. **Astar:** 10 R 4/6 (red)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Hayes 1972, 330, 331, fig. 67: 1; Gassner 1977, 143, lev. 46: 555; Hayes 2008, 239, fig. 38: 1255.

Tarih: MS 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No.: 3 (Lev. 1.3)

Form: Hayes Form 3B

Buluntu Yeri/ Seviye: Güneydoğu Nekropolü/ Oda Mezar 2, -15 cm (yüzey).

Ölçüler: A.Ç.: 22 cm (iç); Kor. Y.: 2,7 cm.

Kil: 10 R 5/8 (red), sık dokulu, gözeneksiz, az miktarda küçük boyutta taşçık ve gümüş mika, yoğun miktarda küçük boyutta kireç katkılı kil. **Astar:** 2.5 YR 4/6 (red), dış yüzeyde pişirmeden kaynaklı yer yer renk değişimi: 5 Y 4/1 (dark gray)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Crowfoot *et al.* 1957, 359-360, fig. 84: 14; Gassner 1977, 143, lev. 46: 556; Hayes 2008, 239, fig. 38: 1261.

Tarih: MS 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No.: 4 (Lev. 1.4)

Form: Hayes Form 3B

Buluntu Yeri/ Seviye: Güneydoğu Nekropolü/ Oda Mezar 2, -15 cm (yüzey).

Ölçüler: A.Ç.: 20 cm (iç); Kor. Y.: 4,7 cm.

Kil: 10 R 6/8 (light red), sık dokulu, gözeneksiz, az miktarda küçük boyutta taşçık ve şamot (grog), yoğun miktarda küçük boyutta kireç katkılı kil. **Astar:** -

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Gassner 1977, 143, lev. 46: 556; Eiwanger 1981, 22, lev. 6: II.62; Tzaferis 1982, 231-232, fig. 9: 1; Hayes 2008, 239, fig. 38: 1261; Aktaş 2018, 310, kat. no. 310; Aktaş *et al.* 2019, 408, fig. 3: 17.

Tarih: MS 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No.: 5 (Lev. 1.5)

Form: Hayes Form 3B

Buluntu Yeri/ Seviye: Horrea Hadriani/ Granarium G1-1, -115/-110 cm.

Ölçüler: A.Ç.: 24 cm (iç); Kor. Y.: 3,5 cm.

¹²¹ Ayrıntılı bilgi için bk. Öz 2020, 33-90.

Kil: 2.5 YR 5/8 (red), sık dokulu, gözeneksiz, yoğun miktarda küçük boyutta gümüş mika, az miktarda küçük boyutta kireç katkılı kil. **Astar:** 10 R 5/8 (red)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Eiwanger 1981, 19, lev. 6: II.63; Ergürer 2012, 160, lev. 125-126: 273; Quaresma ve Morais 2012, 375, 377, fig. 7a: 4-1402-99; Aktaş 2018, 315-316, kat. no. 315-316.

Tarih: MS 5. yüzyılın ikinci yarısı

Kat. No.: 6 (Lev. 2.1)

Form: Hayes Form 3C

Buluntu Yeri/ Seviye: 2015 yılı İşlik Kazısı atık toprağı

Ölçüler: A.Ç.: 22 cm; Kor. Y.: 3,6 cm.

Kil: 2.5 YR 6/8 (light red), sık dokulu, gözeneksiz, çok az miktarda küçük boyutta gümüş mika, az miktarda küçük boyutta kireç katkılı kil. **Astar:** 2.5 YR 5/8 (red), dış yüzeyde dışa çıkıntının altındaki bant: 5 YR 3/2 (dark reddish brown)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Pröttel 1996, 291, lev. 53: 16; Waldner ve Ladstätter 2014, 583, lev. 208: K 1165; Ok 2018, 316, 449, lev. 66: 478; Aydın 2019, 265-266, lev. 10: 20.

Tarih: MS 5. yüzyıl

Kat. No.: 7 (Lev. 2.2)

Form: Hayes Form 3C

Buluntu Yeri/ Seviye: Germanicus Meydanı, -20/-135 cm

Ölçüler: A.Ç.: 24 cm; Kor. Y.: 4,4 cm.

Kil: 2.5 YR 4/6 (red), sık dokulu, gözeneksiz, çok az miktarda küçük boyutta taşçık, yoğun miktarda küçük boyutta kireç katkılı kil. **Astar:** İç: 2.5 YR 5/6 (red), Dış: 10 R 4/8 (red)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Jones 1950, 277, fig. 208: 821.K; Berndt 2003, lev. 25: TS 304; Ergürer 2012, 680, lev. 125-126: 275.

Tarih: MS 5. yüzyıl

Kat. No.: 8 (Lev. 2.3)

Form: Hayes Form 3C

Buluntu Yeri/ Seviye: Germanicus Meydanı, -45/-125 cm

Ölçüler: A.Ç.: 24 cm; Kor. Y.: 3,7 cm.

Kil: 2.5 YR 5/6 (red), sık dokulu, gözeneksiz, yoğun miktarda küçük boyutta kireç, çok az miktarda küçük boyutta gümüş mika katkılı kil. **Astar:** 10 R 5/8 (red)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Jones 1950, 277, fig. 208: 821.K; Pellegrino 2002, 246, fig. 1: 6; Berndt 2003, lev. 25: TS 304; Ergürer 2012, 680, lev. 125-126: 275; Reynolds 2011, 211, fig. 3: 41.

Tarih: MS 5. yüzyıl

Kat. No.: 9 (Lev. 2.4)

Form: Hayes Form 3C

Buluntu Yeri/ Seviye: 2015 yılı İşlik Kazısı atık toprağı

Ölçüler: A.Ç.: 23 cm; Kor. Y.: 3,7 cm.

Kil: 2.5 YR 5/6 (red), sık dokulu, gözeneksiz, az miktarda küçük boyutta gümüş mika, çok yoğun miktarda çok küçük boyutta kireç katkılı kil. **Astar:** 2.5 YR 5/8 (red)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Ladstätter ve Sauer 2005, 170, 189, lev. 3: 32; Ballance *et al.* 1989, 93, fig. 27: 30.

Tarih: MS 5. yüzyıl

Kat. No.: 10 (Lev. 2.5)

Form: Hayes Form 3C

Buluntu Yeri/ Seviye: 2015 yılı İşlik Kazısı atık toprağı

Ölçüler: A.Ç.: 24 cm; Kor. Y.: 3,5 cm.

Kil: 2.5 YR 5/6 (red), sık dokulu, gözeneksiz, az miktarda küçük boyutta gümüş mika, yoğun miktarda çok küçük ve küçük boyutta kireç katkılı kil. **Astar:** İç: 2.5 YR 5/8 (red), Dış: 10 R 4/8 (red)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Ballance *et al.* 1989, 93, fig. 27: 25; Pröttel 1996, 291, lev. 53: 19.

Tarih: MS 5. Yüzyıl

Kat. No.: 11 (Lev. 2.6)

Form: Hayes Form 3C

Buluntu Yeri/ Seviye: 2015 yılı İşlik Kazısı atık toprağı

Ölçüler: A.Ç.: 28 cm; Kor. Y.: 3,5 cm.

Kil: 2.5 YR 5/6 (red), sık dokulu, gözeneksiz, çok az miktarda küçük boyutta gümüş mika, çok yoğun miktarda çok küçük ve küçük boyutta kireç katkılı kil. **Astar:** 10 R 5/8 (red)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Reynolds 1987, 110-111, no. 892; Bockisch ve Böttger 1966, 242, 256, fig. 32.

Tarih: MS 5. yüzyıl

Kat. No.: 12 (Lev. 2.7)

Form: Hayes Form 3C

Buluntu Yeri/ Seviye: 2015 yılı İşlik Kazısı atık toprağı

Ölçüler: A.Ç.: 28 cm; Kor. Y.: 2,9 cm.

Kil: 10 R 5/8 (red), sık dokulu, gözeneksiz, az miktarda küçük boyutta kireç katkılı kil. **Astar:** 10 R 4/8 (red), dış yüzeyde ağız kenarı: 5 YR 3/2 (dark reddish brown)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Berndt 2003, lev. 25: TS 306; Aktaş 2018, 325, kat. no. 325.

Tarih: MS 5. yüzyıl

Kat. No.: 13 (Lev. 3.1)

Form: Hayes Form 3C

Buluntu Yeri/ Seviye: 2015 yılı İşlik Kazısı atık toprağı

Ölçüler: A.Ç.: 20 cm (iç); Kor. Y.: 3,4 cm.

Kil: 2.5 YR 5/8 (red), sık dokulu, gözeneksiz, yoğun miktarda küçük boyutta gümüş mika, az miktarda küçük boyutta kireç katkılı kil. **Astar:** 2.5 YR 6/8 (light red)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Abadie-Reynal ve Sodini 1992, 19, fig. 4: CF69; Rautman 1995, 43, 44, fig. 4: 1.5.

Tarih: MS 5. yüzyıl

Kat. No.: 14 (Lev. 3.2)

Form: Hayes Form 3C

Buluntu Yeri/ Seviye: Horrea Hadriani/ Granarium G7-8, -70/-96 cm

Ölçüler: A.Ç.: 20 cm (iç); Kor. Y.: 3,3 cm.

Kil: 2.5 YR 5/6 (red), sık dokulu, gözeneksiz, az miktarda küçük boyutta taşçık, yoğun miktarda küçük boyutta kireç katkılı kil. **Astar:** 2.5 YR 5/6 (red), ağız kenarındaki şerit bant: 5 YR 3/1 (very dark gray)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Berndt 2003, lev. 25: TS 302.

Tarih: MS 5. yüzyıl

Kat. No.: 15 (Lev. 3.3)

Form: Hayes Form 3C

Buluntu Yeri/ Seviye: Plakoma/ Agora D-1A, +50/+10 cm (Dolgu)

Ölçüler: A.Ç.: 20 cm (iç); Kor. Y.: 3 cm.

Kil: 2.5 YR 6/8 (light red), sık dokulu, gözeneksiz, az miktarda küçük boyutta kireç, çok az miktarda küçük boyutta siyah ince kum tanecikleri katkılı kil. **Astar:** 10 R 4/8 (red)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Aktaş 2018, 323, kat. no. 323.

Tarih: MS 5. yüzyıl

Kat. No.: 16 (Lev. 3.4)

Form: Hayes Form 3C

Buluntu Yeri/ Seviye: Plakoma/ Agora (PD) D-5, +50 cm

Ölçüler: A.Ç.: 24 cm; Kor. Y.: 3,6 cm.

Kil: 2.5 YR 5/6 (red), sık dokulu, az gözenekli, çok az miktarda küçük boyutta gümüş mika, yoğun miktarda küçük boyutta kireç katkılı kil. **Astar:** 10 R 4/8 (red)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Ballance *et al.* 1989, 93, fig. 27: 30.

Tarih: MS 5. yüzyıl

Kat. No.: 17 (Lev. 3.5)

Form: Hayes Form 3C

Buluntu Yeri/ Seviye: Plakoma/ Agora

Ölçüler: A.Ç.: 20 cm (iç); Kor. Y.: 3 cm.

Kil: 2.5 YR 5/6 (red), sık dokulu, gözeneksiz, çok az miktarda küçük boyutta gümüş mika, az miktarda küçük boyutta kireç katkılı kil. **Astar:** 10 R 4/8 (red)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Ballance *et al.* 1989, 93, fig. 27: 30; Mackensen 1991, 89, 91, fig. 5: 575.

Tarih: MS 5. yüzyıl

Kat. No.: 18 (Lev. 3.6)

Form: Hayes Form 3D

Buluntu Yeri/ Seviye: 2015 yılı İşlik Kazısı atık toprağı

Ölçüler: A.Ç.: 22 cm (iç); Kor. Y.: 2,5 cm.

Kil: 2.5 YR 5/8 (red), sık dokulu, gözeneksiz, yoğun miktarda küçük boyutta gümüş mika, az miktarda küçük boyutta kireç katkılı kil. **Astar:** 2.5 YR 5/6 (red)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Eiwanger 1981, 27, lev. 4: II.28; Tzaferis 1982, 231-232, fig. 9: 5; Reynolds 1987, 110-111, no. 897; Mader 1996, 116, fig. 30: 43; Yılmaz 2007, 126, fig. 2: 3; Tunç 2018, ek.24, kat. no. 45.

Tarih: MS 5. yüzyılın sonları ile 6. yüzyılın başı

Kat. No.: 19 (Lev. 3.7)

Form: Hayes Form 3D

Buluntu Yeri/ Seviye: Horrea Hadriani/Granarium Doğu Ofis, -125/-135 cm

Ölçüler: A.Ç.: 26 cm (iç); Kor. Y.: 3,9 cm.

Kil: 2.5 YR 5/8 (red), sık dokulu, gözeneksiz, az miktarda küçük boyutta gümüş mika, yoğun miktarda küçük boyutta kireç katkılı kil. **Astar:** -

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Ballance *et al.* 1989, 93, fig. 27: 23; Zelle 2003, 92-93, fig. 7: 1 (3D); Ergürer 2016, 136-137, fig. 5: 90; Aktaş 2018, 328, kat. no. 328.

Tarih: MS 5. yüzyılın sonları ile 6. yüzyılın başı

Kat. No.: 20 (Lev. 3.8)

Form: Hayes Form 3D

Buluntu Yeri/ Seviye: Horrea Hadriani/Granarium Doğu Ofis, -125/-135 cm

Ölçüler: A.Ç.: 28 cm; Kor. Y.: 2,4 cm.

Kil: 2.5 YR 5/8 (red), sık dokulu, gözeneksiz, yoğun miktarda küçük boyutta gümüş mika, az miktarda küçük boyutta kireç katkılı kil. **Astar:** 10 R 4/8 (red)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Ballance *et al.* 1989, 93, fig. 27: 23; Zelle 2003, 92-93, fig. 7: 1 (3D); Ergürer 2016, 136-137, fig. 5: 90; Aktaş 2018, 328, kat. no. 328.

Tarih: MS 5. yüzyılın sonları ile 6. yüzyılın başı

Kat. No.: 21 (Lev. 4.1)

Form: Hayes Form 3E

Buluntu Yeri/ Seviye: Şarap İşliği 1-G Alanı (Akıntı), -215/-250 cm

Ölçüler: A.Ç.: 28 cm (iç); Kor. Y.: 2,5 cm.

Kil: 5 YR 5/4 (reddish brown), sık dokulu, gözeneksiz, çok yoğun miktarda küçük boyutta kireç, çok az miktarda küçük boyutta gümüş mika katkılı kil. **Astar:** -

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Topoleanu 2000, 50, 296, pl. 4: 39.

Tarih: MS 5. yüzyılın sonu ile 6. yüzyılın başları

Kat. No.: 22 (Lev. 4.2)

Form: Hayes Form 3E

Buluntu Yeri/ Seviye: Plakoma/ Agora D-6

Ölçüler: A.Ç.: 27 cm (iç); Kor. Y.: 2,9 cm.

Kil: 2.5 YR 4/8 (red), sık dokulu, gözeneksiz, çok az miktarda küçük boyutta gümüş mika ve kireç katkılı kil. **Astar:** 2.5 YR 4/8 (red), ağız üzeri ve ağız kenarı pişirimden kaynaklı Gley 1 2.5/N (black)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Topoleanu 2000, 50, 296, pl. 4: 39; Doğer 2007, pl. 3: e; Ergürer 2012, 426, 682, lev. 128: 285.

Tarih: MS 5. yüzyılın sonu ile 6. yüzyılın başları

Kat. No.: 23 (Lev. 4.3)

Form: Hayes Form 3F

Buluntu Yeri/ Seviye: 2015 yılı İşlik Kazısı atık toprağı

Ölçüler: A.Ç.: 22 cm (iç); Kor. Y.: 3,6 cm.

Kil: 2.5 YR 5/6 (red), sık dokulu, gözeneksiz, az miktarda çok küçük boyutta gümüş mika ve kireç katkılı kil. **Astar:** 2.5 YR 4/8 (red)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.
Karşılaştırma: Pröttel 1996, 292, lev. 56: 19; 29: 172, lev. 4: 45.
Tarih: MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No.: 24 (Lev. 4.4)

Form: Hayes Form 3F

Buluntu Yeri/ Seviye: Germanicus Meydanı, -130/-170 cm.

Ölçüler: A.Ç.: 20 cm (iç); Kor. Y.: 2,7 cm.

Kil: Gley 2 4/5 (dark bluish gray), sık dokulu, gözeneksiz, az miktarda küçük boyutta ince kum katkılı kil. **Astar:** 7.5 YR 5/3 (brown), ağızdaki bant Gley 1 4/N (dark gray)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Hayes 1972, 334-335, fig. 69: 25; Paz ve Vargas 2011, 93, fig. 5: 38.

Tarih: MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No.: 25 (Lev. 4.5)

Form: Hayes Form 3F

Buluntu Yeri/ Seviye: 2015 yılı İşlik Kazısı atık toprağı

Ölçüler: A.Ç.: 24 cm (iç); Kor. Y.: 2,7 cm.

Kil: 2.5 YR 5/6 (red), sık dokulu, gözeneksiz, az miktarda küçük boyutta gümüş mika ve taşçık, yoğun miktarda küçük ve orta boyutta kireç katkılı kil. **Astar:** 10 R 5/8 (red)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Ergüerer 2012, 426, 684, lev. 130: 286.

Tarih: MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No.: 26 (Lev. 4.6)

Form: Hayes Form 3F

Buluntu Yeri/ Seviye: Horrea Hadriani/Granarium G1-1, -115/-120 cm

Ölçüler: A.Ç.: 24 cm (iç); Kor. Y.: 3,9 cm.

Kil: 2.5 YR 5/6 (red), sık dokulu, gözeneksiz, yoğun miktarda küçük boyutta gümüş mika ve kireç katkılı kil. **Astar:** 10 R 4/8 (red)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Topoleanu 2000, 297, pl. 5: 52.

Tarih: MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No.: 27 (Lev. 4.7)

Form: Hayes Form 3F

Buluntu Yeri/ Seviye: Şarap İşliğı F Alanı (Akıntı), -220/-255 cm

Ölçüler: A.Ç.: 24 cm (iç); Kor. Y.: 2,8 cm.

Kil: 2.5 YR 6/6 (light red), seyrek dokulu, çok az gözenekli, çok az miktarda küçük boyutta taşçık, az miktarda küçük boyutta kireç katkılı kil. **Astar:** 10 R 4/8 (red)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Crowfoot *et al.* 1957, 359, fig. 84: 11; Abadie-Reynal ve Sodini 1992, 21, fig. 6: CF86; Ergüerer 2012, 443, 692, lev. 138: 319; Çevirici-Çoşkun 2014, 158, res. 4: 74.

Tarih: MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No.: 28 (Lev. 5.1)

Form: Hayes Form 3F

Buluntu Yeri/ Seviye: Horrea Hadriani/Granarium G1-9, -100/-110 cm

Ölçüler: A.Ç.: 20 cm (iç); Kor. Y.: 3,3 cm.

Kil: 2.5 YR 5/8 (red), sık dokulu, gözeneksiz, az miktarda küçük boyutta gümüş mika, yoğun miktarda küçük boyutta kireç katkılı kil. **Astar:** 10 R 5/8 (red)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Reynolds 1987, 114-115, no. 917; Williams 1989, 53, fig. 26: 302; Kramer 2004, taf. 97: 14; Ladstätter ve Sauer 2005, lev. 5: 57; 173.

Tarih: MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No.: 29 (Lev. 5.2)

Form: Hayes Form 3F

Buluntu Yeri/ Seviye: Sinagog 2 No'lu Açma, -300 cm

Ölçüler: A.Ç.: 15 cm (iç); Kor. Y.: 2,7 cm.

Kil: 10 R 5/6 (red), sık dokulu, gözeneksiz, çok az miktarda çok küçük boyutta gümüş mika, çok yoğun miktarda çok küçük boyutta kireç katkılı kil. **Astar:** 10 R 4/8 (red)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Hayes 2008, 242, fig. 40: 1288; Ergürer 2012, 433, 686, lev. 132: 299.

Tarih: MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No.: 30 (Lev. 5.3)

Form: Hayes Form 3F

Buluntu Yeri/ Seviye: 2015 yılı İşlik Kazısı atık toprağı

Ölçüler: A.Ç.: 22 cm (iç); Kor. Y.: 4 cm.

Kil: 5 YR 5/6 (yellowish red), sık dokulu, gözeneksiz, çok az miktarda küçük boyutta gümüş mika, yoğun miktarda küçük boyutta kireç katkılı kil. **Astar:** 10 R 5/8 (red)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Waagé 1948, 53, pl. 11: 946f; Reynolds 1987, 114-115, no. 925; Abadie-Reynal ve Sodini 1992, 23, fig. 7: CF99; Topoleanu 2000, 298, pl. 6: 53; Hayes 2001, 438, 439, fig. 4: A17; Ergürer 2012, 427, 684, lev. 130: 287; Çevirici-Çoşkun 2014, 159, res. 5: 79, 84; Gadot *et al.* 2016, 95, fig. 7.20: 2.

Tarih: MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No.: 31 (Lev. 5.4)

Form: Hayes Form 3F

Buluntu Yeri/ Seviye: Germanicus Meydanı S-6, -80/-110 cm

Ölçüler: A.Ç.: 21 cm; Kor. Y.: 2,7 cm.

Kil: 2.5 YR 5/6 (red), sık dokulu, az gözenekli, az miktarda küçük boyutta taşçık, çok az miktarda küçük boyutta gümüş mika, yoğun miktarda küçük boyutta kireç katkılı kil. **Astar:** 10 R 5/8 (red)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Ergürer 2012, 429, 684, lev. 130: 291.

Tarih: MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No.: 32 (Lev. 5.5)

Form: Hayes Form 3F

Buluntu Yeri/ Seviye: Horrea Hadriani/Granarium Doğu Ofis, -125/-135 cm

Ölçüler: A.Ç.: 16 cm (iç); Kor. Y.: 2,5 cm.

Kil: 2.5 YR 5/6 (red), sık dokulu, gözeneksiz, çok az miktarda küçük boyutta gümüş mika, yoğun miktarda küçük boyutta kireç katkılı kil. **Astar:** 10 R 5/8 (red)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Waagé 1948, 53, pl. 11: 946k; Eiwanger 1981, 26, lev. 4: II.38; Abadie-Reynal ve Sodini 1992, 23, fig. 7: CF101; Hayes 2008, 242, fig. 40: 1285; Tunç 2018, ek. 28, kat. no. 54.

Tarih: MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No.: 33 (Lev. 5.6)

Form: Hayes Form 3F

Buluntu Yeri/ Seviye: 121 No'lu Yapı Grubu 3. Mekân A-B Açma, -20 cm

Ölçüler: A.Ç.: 22 cm; Kor. Y.: 3,2 cm.

Kil: 2.5 YR 5/8 (red), sık dokulu, gözeneksiz, az miktarda küçük boyutta gümüş mika, siyah ince kum tanecikleri ve kireç katkılı kil. **Astar:** 10 R 5/8 (red)

Tanım: Kırık ve eksik olan tabak ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Waagé 1948, 53, pl. 11: 947u; Hayes 2008, 243, fig. 40: 1298; Tunç 2018, ek. 1, kat. no. 60; Van Den Brink *et al.* 2018, 99, fig. 21: 1.

Tarih: MS 6. yüzyılın ilk yarısı

Kat. No.: 34 (Lev. 5.7)

Form: Hayes Form 8 (Andriake Taklidi?)

Buluntu Yeri/ Seviye: Horrea Hadriani/Granarium G1-A, -110/-150 cm

Ölçüler: A.Ç.: 14 cm (iç); Kor. Y.: 2,4 cm.

Kil: 2.5 YR 6/6 (light red), sık dokulu, gözeneksiz, az miktarda küçük boyutta kireç ve ince kum katkılı kil. **Astar:** 7.5 YR 7/6 (reddish yellow)

Tanım: Kırık ve eksik olan kâse ağız-gövde parçası.

Karşılaştırma: Waagé 1948, 53, pl. 10: 918; Pröttel 1996, 293, lev. 57: 18; Hayes 2008, 244, fig. 41: 1317; Ergürer 2012, 706, lev. 152: 37; Yaman 2018, 63, lev. 10: 12.

Tarih: MS 5. yüzyılın ikinci yarısı ile 6. yüzyılın başları

Bibliyografya

- Abadie-Reynal, C. ve Sodini, J. P. (1992). *La Céramique Paléochrétienne de Thasos (Alikı, Delkos, Fouilles Anciennes)*. Études Thasiennes XIII, Athenes: Ecole Française d'Athènes, Diffusion de Boccard.
- Akça, E. ve Esen, S. (2020). Aziz Nikolaos'ın Hayatı ve Mucizevi Karakteri. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(12), 114-128.
- Aktaş, R. (2018). *Antandros Kazısı Yamaç Ev Roma Dönemi Seramikleri*. [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Ege Üniversitesi.
- Aktaş, R., Sezgin, E. ve Çilingiroğlu, Ç. (2019). İzmir-Karaburun Yüzey Araştırmasında Ele Geçen Roma Dönemi Seramikleri. *Olba*, 27, 369-412.
- Alkan, M. (2013). *Klasik Çağ'dan Erken Bizans'a Myra Kenti ve Teritoryumu*. [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Akdeniz Üniversitesi.
- Aydın, S. (2019). *Olba Geç Roma Dönemi Seramik Buluntuları*. [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Aygün, Ç. A. (2018). *Myra'nın Limanı Andriake'nin Yerleşim Planı*. [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Akdeniz Üniversitesi.
- Ballance, M., Boardman, J., Corbett, S. ve Hood, S. (1989). *Excavations in Chios 1952-1955: Byzantine Emporio*. The British School at Athens.
- Berndt, M. (2003). *Funde aus dem Survey auf der Halbinsel von Milet (1992-1999): kaiserzeitliche und frühbyzantinische Keramik*. Leidorf, Rahden/Westf.
- Bockisch, G. ve Böttger, B. (1966). Spätromische und frühbyzantinische Keramik. *Klio*, 47, 209-256.
- Bulut, S. ve Şengül, M. (2014). 2009-2012 Yılları Andriake Kazı Sikkeleri ve Yerleşim Tarihine Katkıları. K. Dörtlük, O. Tekin ve R. Boyraz Seyhan (Eds.), *Birinci Uluslararası Anadolu Para Tarihi ve Numismatik Kongresi (25-28 Şubat 2013-Antalya) Bildiriler* (ss. 79-110). AKMED.
- Crowfoot J. W., Crowfoot, G. M. ve Kenyon, K. M. (1957). *The Objects from Samaria*. Palestine Exploration Fund.
- Çevik, N. (2010a). Myra ve Limanı Andriake. Kazılar Başlarken Ön-Düşünceler. *Arkeoloji ve Sanat Dergisi*, 134, 53-82.
- Çevik, N. (2010b). Myra ve Andriake Kazılarında İlk Yıl: 2009/The First Season of Excavations in Myra and Andriake: 2009. *Anmed*, 8, 55-60.
- Çevik, N. (2015). *Likya Kitabı*. AKMED.
- Çevik, N. (2016). Mür Soluyan Kent: Myra. H. İşkan ve E. Dündar (Eds.), *Lukka'dan Likya'ya. Sarpedon ve Aziz Nikolaos'un Ülkesi* (ss. 224-237). Yapı Kredi Yayınları.
- Çevik, N. ve Bulut, S. (2010). İkinci Kazı Sezonunda Myra ve Limanı Andriake. N. Çevik (Ed.), *Arkeolojisinden Doğasına Myra/Demre ve Çevresi* (ss. 25-118). T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Çevik, N. ve Bulut, S. (2011). Myra ve Andriake Kazıları 2010/Excavations at Myra and Andriake in 2010. *Anmed*, 9, 59-70.

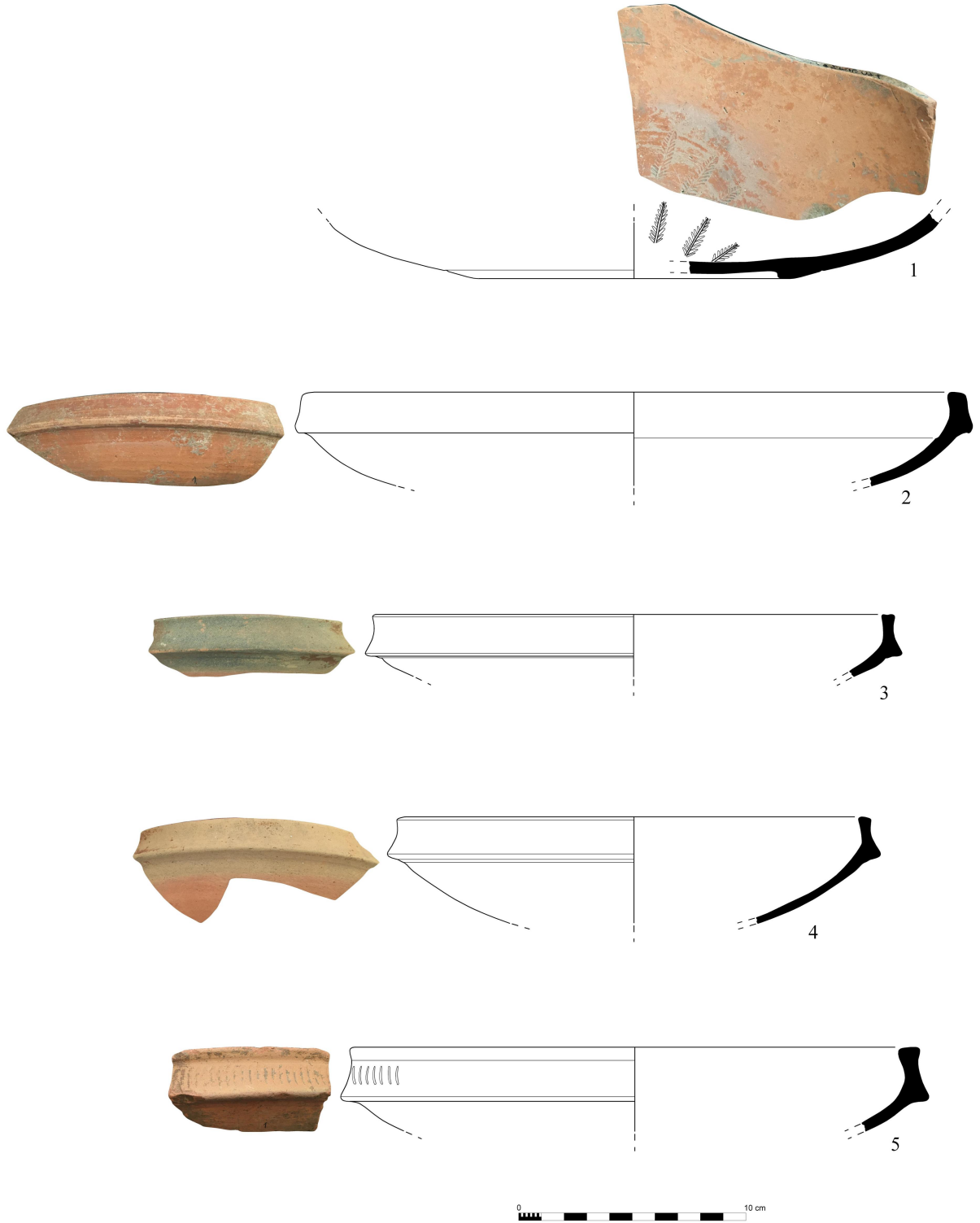
- Çevik, N. ve Bulut, S. (2014). Andriake Doğu Hamamı: Bölgenin Hamam Mimarlığına Işık Tutan Yeni Bir Örnek. *Adalya*, 17, 221-263.
- Çevik, N. ve Eshel, H. (2010). A Byzantine Synagogue in Andriake in Southern Turkey. *Qadmoniot*, 43, 41-43.
- Çevik, N., Çömezoğlu, Ö., Öztürk, H. S. ve Türkoğlu, İ. (2010a). A Unique Discovery in Lycia: The Ancient Synagogue at Andriake, Port of Myra. *Adalya*, 13, 335-366.
- Çevik, N., Çömezoğlu, Ö., Öztürk, H. S. ve Türkoğlu, İ. (2010b). Andriake Sinagogu ve Bölgede Yahudi Varlığı. N. Çevik (Ed.), *Arkeolojisinden Doğasına Myra/Demre ve Çevresi* (ss. 169-180). T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Çevik, N., Bulut, S., Tıbıkoğlu, O., Özdilek, B. ve Aygün, Ç. A. (2011). Myra ve Andriake Kazılarında İlk Yıl: 2009. *Kazı Sonuçları Toplantısı*, 32(1), 403-420.
- Çevik, N., Bulut, S. ve Akyürek, E. (2012). Myra-Andriake Kazıları ve Araştırmaları 2011. *Anmed*, 10, 65-72.
- Çevik, N., Bulut, S. ve Akyürek, E. (2013). Myra ve Andriake Kazıları 2012. *Anmed*, 11, 90-96.
- Çevik, N., Bulut, S. ve Aygün, Ç. A. (2014). Myra'nın Limanı Andriake. S. Ladstätter, F. Pirson ve T. Schmidts (Eds.), *Harbors and Harbor Cities in the Eastern Mediterranean, Byzas*, 19(1) (ss. 225-244). Ege Yayınları.
- Çevik, N., Bulut, S., Aygün, Ç. A. ve Çömezoğlu Uzbek, Ö. (2017). 2016 Yılı Myra ve Andriake Kazıları/Myra and Andriake Excavations of 2016. *Anmed*, 15, 67-75.
- Çevik, N., Bulut, S., Aygün, Ç. A., Çömezoğlu-Uzbek, Ö., Tiryaki-Türkmenoğlu, H. A. ve Pimouguet-Pédarros, I. (2018a). Myra-Andriake 2017. *Anmed*, 16, 75-81.
- Çevik, N., Bulut, S., Aygün, Ç. A. ve Çömezoğlu-Uzbek, Ö. (2018b). Myra-Andriake 2016. *Kazı Sonuçları Toplantısı*, 39(2), 189-204.
- Çevirici-Çoşkun, F. (2014). 2015 Yılı Haç Dağı Mevkii Yüzey Araştırmasında Ele Geçen Hellenistik ve Roma Dönemi Seramikleri. A. Özfirat ve Ç. Uygün (Eds.), *Uluslararası Çağlar Boyunca Hatay ve Çevresi Arkeolojisi Sempozyumu (21-24 Mayıs 2013, Antakya) Bildiri Kitabı* (ss. 145-160). Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Yayınları.
- Doğer, L. (2007). Byzantine Ceramics: Excavations at Smyrna Agora (1997-98 and 2002-03). B. Böhlendorf-Arslan, A. O. Uysal ve J. Witte-Orr (Eds.), *Çanak: Late Antique and Medieval Pottery and Tiles in Mediterranean Archaeological Contexts, Byzas*, 7 (ss. 97-122). Ege Yayınları.
- Duggan, T. M. P. ve Aygün, Ç. A. (2010). Myra'nın Ortaçağ ve Sonrasındaki Limanı Taşdibi-Stamira. N. Çevik (Ed.), *Arkeolojisinden Doğasına Myra/Demre ve Çevresi* (ss. 161-168). T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Eiwanger, J. (1981). *Demetrius IV. Keramik und Kleinfunde aus der Damokratia-Basilika in Demetrius*. Rudolf Habelt.
- Empereur, J. Y. ve Picon, M. (1986). A propos d'un nouvel atelier de (Late Roman C). *Figlina*, 7, 143-146.
- Ergürer, H. E. (2012). *Parion Roma Dönemi Seramikleri*. [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Atatürk Üniversitesi.

- Ergürer, H. E. (2016). Sigillata ve Geç Roma Kırmızı Astarlı Seramikler. C. Başaran ve H. E. Ergürer (Eds.), *Parion Roma Tiyatrosu: 2006-2015 Yılı Çalışmaları, Mimarisi ve Buluntuları* (ss. 123-164). Pozitif Matbaacılık.
- Fırat, M. (2015). Seramik Çöplüğü Verileri Doğrultusunda Phokaia Kırmızı Astarlı Kapları. E. Okan ve C. Atilla (Eds.), *Prof. Dr. Ömer Özyiğit'e Armağan* (ss. 163-180). Ege Yayınları.
- Foss, C. (1994). The Lycian Coast in the Byzantine Age. *DOP*, 48, 1-52.
- Gadot, Y., Tal, O. ve Taxel, I. (2016). Sub-Sector AES3: Squares K-P/18-23. O. Lipschits, Y. Gadot ve L. Freud (Eds.), *Ramat Rahel III. Final Publication of Yohanan Aharoni's Excavations (1954, 1959-1962), Vol. 1* (ss. 77-96). Eisenbrauns.
- Garzetti, A. (1974). *From Tiberius to the Antonines: A History of the Roman Empire A.D. 14-192*. Methuen Young Books.
- Gassner, V. (1997). *Das Südtor Tetragonos-Agora: Keramik und Kleifunde. Ephesos XIII(1)*. Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften.
- Hayes, J. W. (1972). *Late Roman Pottery*. The British School at Rome.
- Hayes, J. W. (1980). *A Supplement to Late Roman Pottery*. The British School at Rome.
- Hayes, J. W. (2001). Early Christian Pottery from Knossos: The 1978-1981 Finds from Knossos Medical Faculty Site. *BSA*, 96, 431-454.
- Hayes, J. W. (2008). *Roman Pottery. Fine-Ware Imports. Agora XXXII*. The American School of Classical Studies at Athens.
- Jones, F. F. (1950). The Pottery. H. Goldman (Ed.), *Excavations at Gözlü Kule, Tarsus I. The Hellenistic and Roman Periods* (ss. 149-296). Princeton University Press.
- Kazhdan, A. (1991). Praetorian Prefect. *The Oxford Dictionary of Byzantium, Vol. III* (ss. 1710-1711). Oxford University Press.
- Kelly, A. (2010). The discovery of Phocaean Red Slip Ware (PRSW) Form 3 and Bii Ware (LR1 amphorae) on sites in Ireland-an analysis within a broader framework. *Proceeding of the Royal Irish Academy: Archaeology, Culture, History, Literature, 110C*, 35-88.
- Kramer, N. (2004). *Gindaros: Geschichte und Archäologie einer Siedlung im nordwestlichen Syrien vom hellenistischen bis in frühbyzantinische Zeit*. Leidorf, Rahden/Westf.
- Ladstätter, S. ve Sauer, R. (2005). Late Roman C-Ware und lokale spätantike Feinware. F. Krinzinger (Ed.), *Spätantike und mittelalterliche Keramik aus Ephesos. Archäologische Forschungen Band 13*. Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften.
- Langlotz, E. (1969). Beobachtungen in Phokaia. *AA*, 25, 377-385.
- Mackensen, M. (1991). Zur Datierung mediterraner Sigillata aus der spätantiken Befestigung Iatrus an der unteren Donau. Die Chronologie der Late Roman C-Formen Hayes 3 A-E. *Germania*, 69(1), 79-96.
- Mader, I. (1996). Keramik der Feldforschungen im Gebiet von Kyaneai aus den Jahren 1989-1992. F. Kolb (Ed.), *Lykische Studien 3: Die Siedlungskammer von Kyaneai in Lykien Bericht über Feldforschungen im Yavu-Bergland im Sommer 1992. Asia Minor Studien 24* (ss. 87-128). Rudolf Habelt.

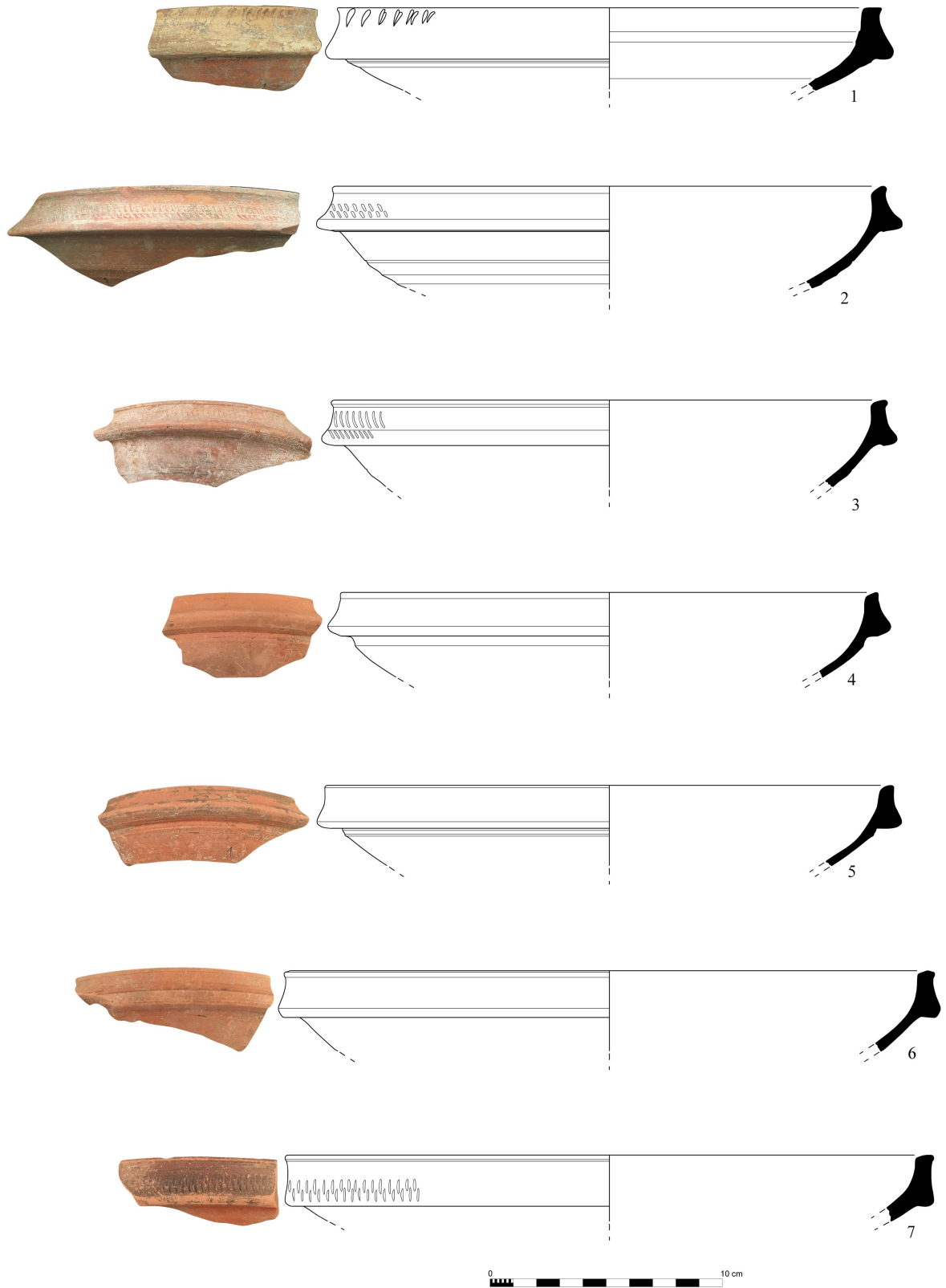
- Magie, D. (1950). *Roman Rule in Asia Minor: To the End of the Third Century After Christ, Vol. I-II*. Princeton University Press.
- Malalas, J. (1986). *The Chronicle of John Malalas. Byzantina Australiensia Vol. 4* (Çev. E. Jeffreys, M. Jeffreys ve R. Scott). Brill.
- Mayet, F. ve Picon, M. (1986). Une sigillée phocéenne tardive (Late Roman C ware) et sa diffusion en Occident. *Figlina*, 7, 129-134.
- Meriç, R. (2002). *Späthellenistisch-römische Keramik und Kleinfunde aus einem Schachtbrunnen am Staatmarkt in Ephesos. Ephesos IX(3)*. Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften.
- Ok, M. (2018). *Tripolis Hellenistik ve Roma Dönemi Seramiği*. [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Pamukkale Üniversitesi.
- Öz, C. (2019). Silifke Müzesi'nde Bulunan Pişmiş Toprak Kandiller Üzerinde Yer Alan Figüratif&Bitkisel Bezeme, Sembol ve Damgalar. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(22), 352-371.
- Öz, C. (2020). *Myra ve Andriake Geç Roma Dönemi Seramikleri*. [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Akdeniz Üniversitesi.
- Öz, C. (2021a). Andriake'de Ele Geçen Roma Dönemi Mortarları. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 46, 295-314.
- Öz, C. (2021b). Myra'nın Limanı Andriake'den Bir Grup Roma Dönemi Tavası. *Oannes – Uluslararası Eskiçağ Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 49-75.
- Öz, C. (2021c). Andriake'den Roma Dönemi'ne Ait Bir Grup Likya Üretimi Çanak/Leğen. *SDÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 52, 242-260.
- Özdilek, B. (2015). Andriake Sinagogu'ndan Seçilmiş Örneklerle Hellenistik ve Roma Dönemi Seramiklerine Genel Bir Bakış. *Cedrus*, III, 89-117.
- Özdilek, B. (2016). 2009-2012 Andriake Kazılarında Ele Geçen Unguentarium, Şişe, Lykion ve Mortar Örnekleri. *Olba*, 24, 217-266.
- Özdilek, B. (2018). Andriake Limanından Ele Geçen DSD Grubu/Kıbrıs Sigillatları Işığında Lykia'nın Doğu Akdeniz ile Deniz Ticareti. *Phaselis*, IV, 57-77.
- Paz, J. V. ve Vargas, E. G. (2011). Sigillatas africanas y orientales de mediados del VI d. C. procedentes de los rellenos de colmatación de una cisterna de Hispalis (Sevilla) Los contextos de la Plaza de la Pescadería. M. A. Cau, P. Reynolds ve M. Bonifay (Eds.), *LRFW 1. Late Roman Fine Wares. Solving Problems of Typology and Chronology: A review of the evidence, debate and new contexts (Roman and Late Antique Mediterranean Pottery 1)* (ss. 87-97). Archaeopress.
- Pellegrino, E. (2002). Le Matériel Céramique Issu des Fouilles Menées en 1995 et 2000 sur L'acropole Lycienne de Xanthos. *Anatolia Antiqua*, 10, 245-260.
- Pröttel, P. M. (1996). *Mediterrane Feinkeramikimporte des 2. bis 7. Jahrhunderts n. Chr. Im oberen Adria-raum und in Slowenien. Kölner Studien zur Archäologie der römischen Provinzen 2*. VML.
- Quaresma, J. C. ve Morais, R. (2012). Eastern Late Roman Fine Ware Imports in Bracara Augusta (Braga, Portugal). *RCRFAActa*, 42, 373-383.

- Rautman, M. L. (1995). Two Late Roman Wells at Sardis. *AASOR*, 53, 37-84.
- Reynolds, P. (1987). *El yacimiento tardorromano de Lucentum (Benalua-Alicante): las ceramicas finas, Catalogo de Fondos Museo Arqueologico Provincial (II)*. Graficas Diaz.
- Reynolds, P. (2011). Fine Ware from Beirut contexts, c. 450 to c. 600. M. A. Cau, P. Reynolds ve M. Bonifay (Eds.), *LRFW 1. Late Roman Fine Wares. Solving Problems of Typology and Chronology: A review of the evidence, debate and new contexts (Roman and Late Antique Mediterranean Pottery 1)* (ss. 207-230). Archaeopress.
- Takmer, B. (2006). *Lex Portorii Provinciae Lyciae: Lykia Eyaleti Gümrük Yasası*. [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Akdeniz Üniversitesi.
- Tekinalp, V. M. (2000). *Geç Antik Dönem Sonrasında ve Ortaçağda (M.S. 4.-14. yy.) Andriake Kenti*. [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Thomsen, A. (2020). Das Xanthostal in archaisch-klassischer Zeit. Eine archäologische Bestandsaufnahme. M. Zimmermann (Ed.), *Das Xanthostal Lykiens in archaisch-klassischer Zeit. Eine archäologisch-historische Bestandsaufnahme* (ss. 12-107). Verlag Antike.
- Topoleanu, F. (2000). *Ceramica romana și romano-bizantina de la Halmyris (sec. I-VII d.Ch)*. Tulcea.
- Tunç, G. (2018). *Smyrna Agorası Mozaikli Yapı ve Seramikleri*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Tzaferis, V. (1982). The Ancient Synagogue at Ma'oz Hayyim. *IEJ*, 32(4), 215-24.
- Vaag, L. E. (2003). A Closer Look at the Making of Phocaeen Red Slip Ware Bowls. C. Abadie-Reynal (Ed.), *Les céramiques en Anatolie aux époques hellénistique et Romaines. Actes de la Table Ronde d'Istanbul (23-24 Mai 1996, Istanbul)*, *Varia Anatolica* 15, 203-207.
- Van Den Brink, E. C. M., Kapitaikin, L. ve Rapuano, Y. (2018). Late Byzantine and Early Islamic Bathhouse Remains and Vestiges of Earlier Periods at Azor. *Atiqot*, 93, 73-124.
- Waagé, F. O. (1933). The American Excavations in the Athenian Agora: First Report. *Hesperia*, 2(2), 294-298.
- Waagé, F. O. (1948). Hellenistic and Roman Tableware of North Syria. F. O. Waagé (Ed.), *Antioch on the Orontes: Ceramic and Islamic Coins IV*. Princeton University Press.
- Waldner, A. ve Ladstätter, S. (2014). Keramik. H. Thür ve E. Rathmayr (Eds.), *Hanğhaus 2 in Ephesos: Die Wohneinheit 6 Bauefund, Ausstattung, Funde*. Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften.
- Williams, C. (1989). *Anemurium. The Roman and Early Byzantine Pottery*. Pontifical Institute of Mediaeval Studies.
- Yaman, A. (2018). *Arykanda Geç Antik Dönem Mahallesi Seramikleri*. [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.
- Yılmaz, Z. (2007). Spätantike Sigillaten aus Priene. B. Böhlendorf-Arslan, A. O. Uysal ve J. Witte-Orr (Eds.), *Çanak: Late Antique and Medieval Pottery and Tiles in Mediterranean Archaeological Contexts, Byzas*, 7 (ss. 123-130). Ege Yayınları.
- Zelle, M. (2003). Funde spätantiker Sigillata in Assos. B. Liesen ve U. Brandl (Eds.), *Römische Keramik Herstellung und Handel. Xantener Berichte*, 13 (ss. 77-106). Philipp von Zabern.

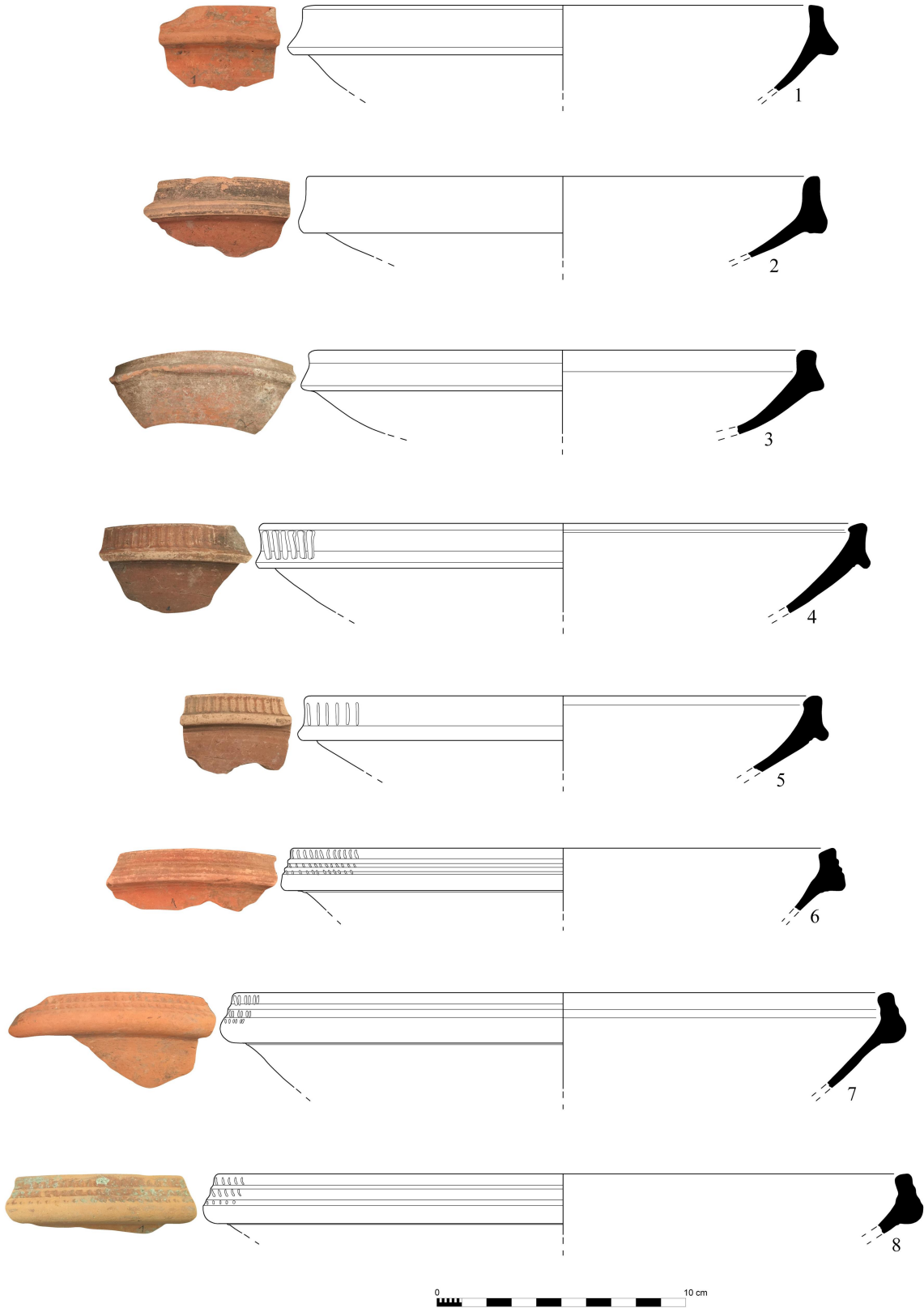
Levha 1

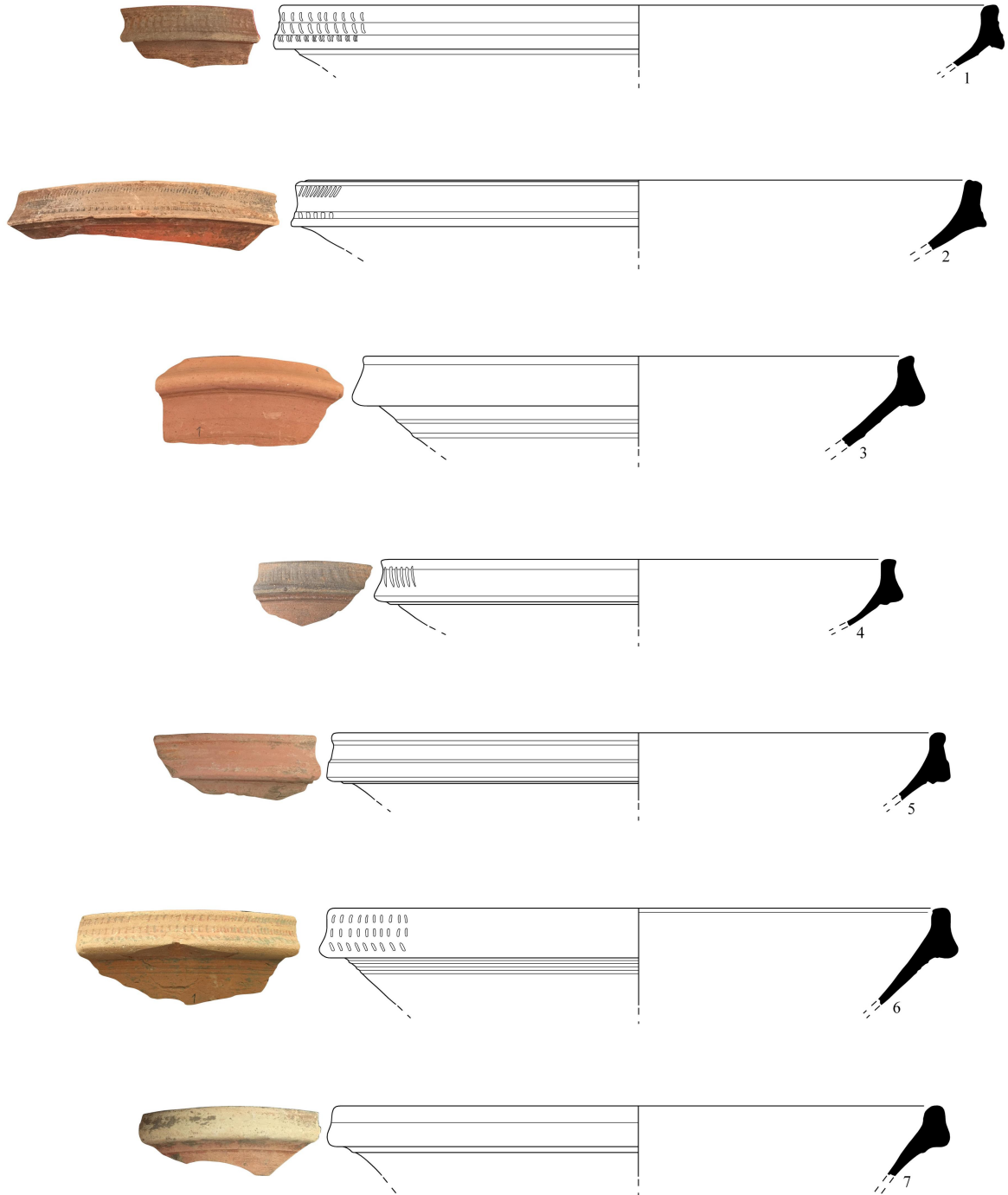
Levha 2

Levha 3

Levha 4

Levha 5

